

# BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

JÓ SZERENCSE T!

## Borbála Nap, 2023



A 2022. évi Szt. Borbála napi országos központi ünnepség a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága, Stefánia úti épületének Dísztermében került megrendezésre az Energiaügyi Minisztérium, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH, bányafelügyeleti hatóságként az ünnepi helyszín házigazdája), a Magyar Bányászati Szövetség, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület rendezésében.

Az ünnepi elnökségben helyet foglalt: Dr. Fónagy János gazdaságfejlesztési miniszterhelyettes, Gonda Bence a SZTFH stratégiai elnökhelyettese, Horváth Viktor energia-átmenetért felelős helyettes államtitkár, Homonnay Ádám az MBSZ elnöke, dr. Káldi Zoltán országos bányakapitány, Rabi Ferenc a BDSZ elnöke, Dr. Hatala Pál az OMBKE elnöke, Prof. Dr. Mucsi Gábor a Miskolci Egyetem MFK dékánja, valamint Zelei Gábor, az MBSZ ügyveze-

tő főtitkára, az ünnepség levezető elnöke. Először Dr. Fónagy János miniszterhelyettes emelkedett szólásra, majd Horváth Viktor energiaátmenetért felelős helyettes államtitkár mondott ünnepi beszédet. Őt követte Gonda Bence SZTFH elnökhelyettes „házigazdái” ünnepi köszöntője. Ezután Homonnay Ádám a MBSZ elnöke és Dr. Hatala Pál az OMBKE elnöke mondott rövid köszöntőt.

Az ünnepi beszédeket követően

„Ünnepi dallamok” címmel – immár hagyományosan - Szentmártoni Imre, alias „Szent Martin” előadásában gyönyörködhetek a résztvevők.

Ezt követte a miniszteri elismerések, kitüntetések átadása, majd az országos rendezvény állófogadással zárult.

(Az alábbiakban a dr. Fónagy János, Horváth Viktor és Gonda Bence ünnepi beszédeinek szerkesztett változatát olvashatják! – A szerk.)

## Dr. Fónagy János miniszterhelyettes



Jó szerencsét! Tisztelt Elnökség, tisztelt ünneplők! Barátaim!

Köszönöm, hogy lassan három évtized múltával is meghívást kapok a tradicionális Szent Borbála napi ünnepségre. Számomra igen megtisztelő – s kérem, hogy ezt ne szónoki udvariassági fordulatnak tekintsek –, hogy a bányászat e jeles napja alkalmából itt lehetek, s köszönhetem önöket.

A mai ünnep évszázados hagyományt testesít meg, a bányászok segítő szentjükhöz, szent Borbálához fohászok, hogy közvetítse kérésüket Istenhez, hárítsa el a munkájukat fenyegető, árnyékként kísérelő veszélyeket. A folyamatosságot fenyegetettség és emberpróbáló munka azonban kivétel nélkül együttműködő, és összetartó

közösséggé kovácsolta a bányászokat. Nincs még egy szakma – a velünk szövetséges kohászok kivétel –, amelyet ennyire áthatna az egymás iránti bizalom, az egymás iránt érzett felelősség. Az életünk múlik a másik odafigyelésén, megbízhatóságán. A magas szakmai tudás, a hozzáértés mellett csak ez a garancia arra, hogy a természeti erővel sikeresen vegyük fel a küzdelmet.

Ilyenkor minden beszédben elmondjuk, de ez is eredendően igaz, hogy a bányászat, kezdettől fogva, szorosan összefonódik az emberiség történetével. Olyan természeti erőforrásokat állít elő, s olyan nélkülözhetetlen ásványkincseket termel ki, mind a mai napig, amelyek alapvető társadalmi szükségleteket elégítenek ki. Ez az alapja a szakma máig tartó elismertségének, és társadalmi megbecsültségének.

Ahogy a világ minden táján, úgy hazánk számára is kiemelt nemzetstratégiai és nemzetbiztonsági kérdés az energiaellátás zavar- és problémamentessége, az energetikai infrastruktúra és nyersanyagok biztosítása. Évek óta, lassan évtizede vita, hogy a világ előtt feladatként álló zöldítési programot az energiaipar hogyan oldja meg. Évek óta állandósult vita, hogy Magyarország, a rendelkezésre álló energetikai szénvagyon milyen mértékben hasznosítsa és mentse át. Gondolom, mindnyájan tisztában vagyunk vele, hogy ami modernebb, újabb, tisztább, egyszerűbben kezelhető – legyen az földgáz, nukleáris energia, vagy a jövő bármilyen más eszköze –, az fontos, s amikor az technikailag, műszakilag, technológia-

ilag olyan állapotban van, akkor annak a használatba vétele, alkalmazása fontos. Ám amíg ezekben nem vagyunk biztosak, amíg úgy gondoljuk, hogy ezek kipróbálás alatt állnak, vagy esetleg nemzetközi polémia tárgyát képezik, mint az atomenergia, vagy politikai konfliktusok kiváltói (Lásd EU-s szankciók), addig meggyőződésünk, hogy Magyarországnak, amiye van azt meg kell becsülni és állandó igénybevételre alkalmas állapotban kell tartani.

Eppen ezért az általam közelebről is képviselt Gazdaságfejlesztési Minisztérium által szorgalmazott iparfejlesztésnek, esetenként az újra-iparosításnak fontos eleme a bányászat és a kohászat – lásd Dunaújvárossal kapcsolatos erőfeszítéseinket. (Dunaújvárosnak, sok éves kínlódas után, a tulajdonosi kérdései megoldottak, a világ egyik legnagyobb cége döntő tulajdonosi jogosultságokat szerzett, s a magyar kormány több tízmilliárd forintot fordított arra, hogy Magyarország utolsó, teljes vertikumú metallurgiai bázisának működését átmentse, és lehetővé tegye, hogy az új tulajdonos által megvalósítani kívánt zöld acélgártási programot). Ózdot – ami megmaradt belőle – igyekszünk megtartani. Nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy az állam már két évvel ezelőtt bevásárolta magát az ózdi rúd és dróthengerműbe, hogy a magyar kormány rálátása legyen az ott folyó tevékenységre, s biztosítsa azt a végtermék-gyártó kapacitást, ami Ózdból megmaradt.

(Folytatás a 2. oldalon)

## A 2023. évi bértárgyalások tapasztalatai

Várható volt – mint ahogy azt a BDSZ már előzetesen jelezte –, hogy a 2023. évi bértárgyalások meglehetősen kedvezőtlen gazdasági körülmények között, extrém magas inflációs nyomás mellett, több esetben a tulajdonosok érthetlensége és a menedzserek nehezen tolerálható álláspontja mellett kerültek lebonyolításra. A munkavállalói várakozások magasak voltak, hiszen napról-napra, hétről-hétre érezték az árak emelkedését, a megélhetési költségek növekedését és nehezen tudták tartani a megszokott életvitelüket. Ezért a szakszervezetek felé bérfejlesztési igényeket jeleztek. Több esetben a korábbiól eltérő tárgyalástechnikát és nyomásgyakorlást is kellett folytatnunk az eredményes tárgyalások érdekében. A cégek egy jelentős része nyereséget tudott termelni, osztalékot fizetni, ezek ellenére a béreket infláció követően sem kívánták emelni. Indokuk, a magas infláció, és amit nem mondtak ki, a személyi alabérek nem kívánták erőteljesen emelni, hosszabb távon elkötelezni magukat a vállalati bértömeg jelentősebb emelése mellett. Ezért fordult elő első ízben, hogy a BDSZ keresetfejlesztési ügyben kérte az industriAll Global (Ipari Munkavállalók Szakszervezeti Világszövetsége), az industriAll Europe (Európai Ipari Szakszervezeti Szövetség) és a német partner szakszervezet vezetői segítségét, támogatását. Ennek eredményeként sikerült az elzárkózó, korábbi cégvezetés álláspontját megváltoztatni és még 5,5%-os bérfejlesztést, így összesen a keresetek közel 19%-os emelését elérni, a reálkereset színvonalat megőrizni. A nemzetközi ipari szakszervezetek érzik és nyilatkozatokban meg is erősítették, hogy a vállalatok elért eredményéből a munkavállalók számára biztosítani kell a tisztességes megélhetéshez szükséges béreket. Idézek a magyarországi ügyvezetőnek írt levelükből: „Szervezeteink úgy gondolják rendkívül sajnálatos az a munkáltatói hozzáállás, hogy egy nyereséges vállalat, amely rekordösszegű magas osztalékot fizet a tulajdonosainak, nem hajlandó kompenzálni a dolgozók megnövekedett megélhetési költségeit. A munkavállalók azok, akik keményen dolgoznak, magas szinten végzett munkájukkal megtermelték, érték el ezt a nyereséget.” ... „A munkavállalók Európaszerte már évek óta nehéz időszakot élnek át, a világiárvány, az energiaválság és a rendkívül megnövekedett megélhetési költségek miatt. A bérek, különösen Kelet-Európában, nem tartottak lépést az inflációval, ami példátlan vásárlóerő-vesztéshez vezetett az eredményezett a dolgozóknak.

Sajnos Magyarország még ezen felül is kitűnik, mint ahol az EU tagállamai közül, a legmagasabb infláció tapasztalható, amely 12 hónap eltelté után is még mindig 20% feletti szinten van. 2023 májusában az inflációs ráta 21,9% volt.”

A szakszervezeti tárgyalások érvényesítője volt, hogy az európai egységes munkaerőpiac elszívó hatása is érvényesül és egyre inkább alkalmazkodnunk kell a magasabb bérszínvonalú országokhoz. Ezt erősíti az európai minimálbér irányelv is. Ez alapján elvek kerültek elfogadásra. Az egyik, hogy a minimálbérek el kell érnie az adott tagállam átlagkeresetének 50%-át, vagy a medián bér 60%-át. Talán ez az irányelv is indokolta, hogy a 2024. évi minimálbér tárgyalásokon a Versenyszféra és a Kormány Konzultatív Fórumában kötött megállapodás 15%-os minimálbér és 10%-os garantált bérminimum (szakmunkás bér) emelést javasolt és ez került jogszabályba. Ismereteim szerint még nem volt példa arra, hogy az adott év minimálbér emelését az előző év december elsejétől léptették érvénybe. Ebben az évben ez történt.

A 2023. év sajátossága az is, hogy a munkavállalók béremelési elvárásai jelentősek, jóval magasabbak, mint a kormányzat és a KSH által jelzett infláció mértéke. Ennek indoka, hogy az ő fogyasztói kosarukban a megélhetéshez szükséges áruk aránya jóval magasabb, mint az átlag feletti keresőké. Ezért is javasoltuk, hogy a bérfejlesztéseknél legalább az élelmiszer áremelkedés is kerüljön figyelembe vételre az alábbi táblázat alapján.

Év	KSH infláció	Munkavállalói megélhetési infláció (élelmiszer)
2019	3,4%	5,4%
2020	3,3%	7,2%
2021	5,1%	4,1%
2022	14,5%	26,0%
2023 (jan.-okt.)	19,8%	29,9%

Ebből világosan érzékelhető, hogy 10% ponttal magasabb az élelmiszer infláció az átlagosan megadott KSH mutatónál.

Az európai minimálbér irányelv másik elvárása, hogy a munkavállalókat kollektív szerződéses védjék, legalább 80%-os mértékben. Ez azért is fontos, mert ennek keretében történnek a bértárgyalások is. Az elvárt 80%-os KSZ lefedettség csak abban az esetben lehet majd elérni, ha az ágazati kollektív szerződések rendszere Magyarországon is kialakul. Jelenleg kizárólag a villamosenergia-iparban van kiterjesztett ágazati kollektív szerződés, amelynek aláírója a BDSZ is.

A munkáltatókkal közösen kellene megállapodni azokról a munkakörükről, amelyekhez szakképzettség, munkahelyi gyakorlat, elvárt tudás szükséges és ezekhez lehetne a minimális és maximális bértarifákat megállapítani. Kezelné lehetne azt a problémát, amely egyre több helyen jelentkezik, hogy az újonnan belépő munkavállalók ugyanazt a bért kapják, mint az évtizedek óta a vállalatnál dolgozók, a törzsgárda tagjai. Az ágazati kollektív szerződések megkötéséhez szükséges lenne jogszabályi változtatásokra – munkáltatóknak a munkavállalók legalább 50%-át kell foglalkoztatniuk, hogy kollektív szerződést köthessenek, ezt az arányt csökkenteni kellene –, a szociális partnerek (munkavállalók, munkáltatók) ez irányú kapacitásait fejleszteni kellene, támogatni az ágazati KSZ megkötéséhez szükséges ismeretek bővítését, szakértők munkáját. Magyarország is vállalta, hogy az Unió tagállamaként ezt a folyamatot ösztönözi és segíti.

Ezt nagyon várjuk!

Rabi Ferenc

## Dr. Fónagy János miniszterhelyettes

(Folytatás az 1. oldalról)

Természetesen az elmondottak igazak a Mátrai Erőműre, s a mátrai bányászatra, és ezt az egész szakmai kört hiba, s nem szabad leszűkíteni a szénbányászatra. Hiszen a szénbányászaton túl, s mellett számos más

bányászati iparág van, amely él és fejlődik Magyarországon.

Tisztelt ünneplők!

Ahogy minden közösség úgy egy szakma is addig él és létezik, amíg őrzi történelmét, múltját, hagyomá-

nyait. Szerencsére a bányászok és a kohászok, ahogy ezt a mostani ünnep is bizonyítja, ma is erős és összetartó közösséget alkotnak. Nem engedjük elhalványulni a történelmi és kulturális értékeinket. Él a tradíció, tehát él a szakma is. Mi sem bizonyít-

ja jobban, hogy örvendetesen látok itt fiatal arcokat, s ezt tapasztaltam más ünnepi megemlékezéseken is. A magyar bányász és kohász szakma sokévszázados múltját megírták, de a jelenét a jelenlétükkel együtt közösen írjuk, jövőjét együtt alapozzuk meg.

Ez a munka közös ügyünk és közös felelősségünk, melyet Szent Borbála állhatatossága, mutat számunkra nagyszerű példát. Mindezt szem előtt tartva kívánok önöknek és szeretteiknek jó munkát, jó egészséget és jó szerencsét!

## Horváth Viktor helyettes államtitkár

Jó szerencsét! Tisztelt ünneplők közösség!

Szent Borbála napját szinte mindenhol ismerik, és Európa szinte minden országában meg is ünneplik. Kultusza, illetve elterjedése régmúlta tekint vissza. Ennek néhány elemét hadd



idézzem föl. Nagyjából 1350 körül Németalföldről származik a kultusz eredete, de ehhez Magyarország, az akkori Selmecbánya, az akkori felvidéki magyar bányászvárosok – ha szabad így fogalmazni – elég gyorsan csatlakoztak, s átvették eme kultuszt. Azóta is intenzíven ápolják önkök ennek a kultuszának a hagyományait.

Magyarország nemcsak ebben járt élen, hanem a bányászatban magában is. Az is ismert, hogy a világon a legelső bánya tekintetében a legelső ilyen helyeket Lovas község mellett tárták fel régészek, de emellett – ahogy említettem a konkrét példát is -, Selmecbánya és a többi bányászváros példája szépen mutatja azt, s az azóta átívelő történelmi hagyományok, hogy Magyarországon nemcsak magát a kultuszt, hanem magát a mesterséget is régóta ápolták, s ápoljuk jelen napig.

A magyar ipartörténelemben a bányászat volt az első, ahol az állam szabályozó szerepe is megjelent. Ez is a bányászat jelentőségét és állami szempontú fontosságát mutatja. A kormány mostani célja ugyanez, biztos, stabil és kiszámítható működési és szabályozási környezetet szeretnénk fenntartani a bányászat és a kohászat minden területén. Az utóbbi időben több

jogszabály-módosítás jelent meg ezzel összefüggésben, s jelenleg is zajlik a bányászati törvény módosítása. Ezen jogszabály-változásoknak a fő célja az, hogy azt a biztos keretet átültessük az új, gazdasági elvárások környezetébe, s mindezek mellett a hatósági eljárásokat is tudjuk egyszerűsíteni, hogy a bányászati tevékenység a továbbiakban is ugyanolyan keretek között tudjon zajlani az országban és ugyanúgy tudjon megújulni, mint ahogy azt eddig is tette.

Ahogy arra miniszterhelyettes úr is utalt, az elmúlt évek energiapiaci – s hozzá kell tegyem, külpolitikai vetületei, illetve történései – fényében a hazai energiaforrások, az itt meglévő vagyon eddig nem tapasztalt felértékelődésének a szemtanúi vagyunk. Ennek a talán legemblematikusabb jelképe az maga a földgáz. A földgázkitermelést az elmúlt években sikerült megemelnünk a korábbi évekhez képest, de a kőolaj kitermelésének a szinten tartása is komoly vívmány. Ahogy erre, ugyancsak miniszterhelyettes úr utalt, a szénbányászat is fontos szerepet játszik, pl. a mátrai erőműnek az ellátásában. Ha előre tekintünk, ezt kívánjuk tovább folytatni, konkrétan a földgáz területén. Jövő évben új koncessziókat szeretnénk meghirdetni. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságával együttműködve zajlik most ezen koncessziós eljárásoknak az előkészítése. Az érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálatok vannak folyamatban, s ennek az eredményeképpen fogjuk megállapítani, hogy pontosan hány koncessziós területen fogunk új koncessziót kiírni a jövő évben. Ez, várhatóan, tíz-tizenöt új koncessziós terület meghirdetését fogja jelenteni.

A szénvagyon továbbra is fontos szerepet tölt be a mi feladataink között és az energetikában. Azért hozzá kell tennem, hogy a fókusz egyértelműen át fog helyeződni más, új területekre. Az elmúlt évek során, e tekintetben elég sok kutatás zajlott, és új technológiai eljárások jelentek meg a piacon, s ezeknek a tükrében szeretnénk majd a kormány döntését kérni a szénkitermelés átalakítására.

Célszerű kitekinteni a mintegy nyolcszáz darab, Magyarországon működő bányába, ahol építőipari nyersanyagokat bányásznak jelenleg. Például kavicsot, homokot, s egyéb fontos, az építőipar számára alapként használható anyagokat termelnek ki. A kormány célja, hogy a rendelkezésre álló eszkö-

zökkel elősegítsük ezt a folyamatot, s a hazai építőipart továbbra is fejlődő pályán tudjuk.

Tisztelt ünneplők közösség!

A bányászat mintegy tízezer család számára biztosít napi megélhetést. A nemzetgazdaság szempontjából pedig mintegy százmilliárd forint hozzáadott értéket termel évente. A kibányászott anyagok fajtája és minősége folyamatosan változott, változik most is. Ha csak az elmúlt bő száz év változásait nézzük, láthatjuk, hogy a hazai nyersanyagkutatás és bányászat tekintetében több korszakváltást éltünk meg. Ahogy arra miniszterhelyettes úr is utalt, jelenleg is egy ilyen korszakváltást élünk. Ennek az irányait közösen fogjuk megszabni. Azok az elvárások, melyeknek meg kell felelnünk, alapvetően három elvként fogalmazhatók meg. A klímavédelem, vagy fenntarthatóság, az energiaszuverenitásunk fokozása, és a megfizethetőség biztosítása. Mindezek eredményeként a hosszú évszázadok óta folytatott bányászati nyersanyagok háttérbe szorulnak, cserébe viszont új nyersanyag típusok bányászata fog előtérbe kerülni.

Az energiaforrások iránti kereslet a fenntartható, energiahatékonyabb



és innovatív megoldások keresését és megtalálását tartja fontosnak a jövőben. A hazai nyersanyagok fokozott kitermelése, a meglévő eszközpark jobb kihasználása, az innováció viszont új esélyeket teremt számunkra, illetve a bányászati közösség egészére.

A nem hagyományos típusú földgáz-kitermelésben látunk komoly fejlődési lehetőséget. Ennek feltárása, mely folyamat már zajlik is, fontos felada-



tunk. Ám ugyanilyen fontos – s erről is szóltak a hírek az elmúlt hetekben -, a felszín alatti vizeinkből az oldott fém bányászatának a lehetővé tétele. A fluidum bányászat előtti lehetőségek megnyitása. De ilyen – ha egy kicsit távolabbra tekintünk -, potenciális lehetőség a geotermikus, földhő energiának a hasznosítása Magyarországon. A kormány stratégiai célul fogja kitűzni, hamarosan a kormány elé kerül a geotermia stratégia, hogy 2030-ig meg-

látunk. Nem energetikai, hanem adott esetben anyagában történő hasznosítására, vagy a tisztaszén technológiák alkalmazására. Ezeknek az elemzés, részletes feltárása, jelenleg zajlik.

Ugyanilyen fontos terület lehet – ha már kitekintünk a bányászatot túl a körforgásos gazdaság megteremtésére, illetve a bányászat szerepére e tekintetben -, hogy a ritkaföldfémek, és a kritikus elemek vonatkozásában, milyen hatalmas potenciál rejlik még az országban, mind a föld alatt, mind a föld felett.

Tisztelt ünneplők közösség!

A mai napon önökre tekint a társadalom egésze. Az önkök munkája előtt hajtunk főt. A társadalom viszont nemcsak e jeles esemény alkalmával tekint önökre, hiszen a gazdaság fejlődéséhez, a mindennapi életünk viteléhez kulcsfontosságú alap nyersanyagokat az önkök segítségével tudja a gazdaság feldolgozni. Ahogy erről már volt szó előttem, a szakmai összefogás az egyik legerősebb vívmányuk, a legerősebb erősségük. Ez kulcsszerepet játszik abban is, hogy ezt a bizonyos korszakváltást eredményesen tudja a bányászat lezárni. Ebben mi a lehető legnagyobb partnerek leszünk, együtt szeretnénk ezt önökkel végrehajtani.

A mai napon több kiváló kollégának, az elmúlt évtizedekben nyújtott teljesítményét és tudását szeretnénk elismerni. Azonban úgy gondolom, ez a nap lehetővé teszi azt is, hogy a szakma egésze előtt is főt hajtunk ki, s a kormányzat részéről. A minisztérium nevében is köszönöm az önkök eddigi és jövőbeni munkáját. Most ugyanúgy érezzük az ősi szavak súlyát, mint azt korábban is tettük: jó szerencsét!

## Gonda Bence SZTFH elnökhelyettes



Jó szerencsét! Tisztelt hölgyeim és uraim!

Nagy örömmünk, hogy ismét hely adhattunk ebben a gyönyörű épületben az Art Geo palotában, a Szent Borbála napi országos megemlékezésnek. Ha már év végén találkozunk, ez egy kiváló lehetőség arra, hogy valamilyen formában számot vessünk azzal kapcsolatban, hogy mit tettünk az elmúlt egy évben. Ha megnézzük az elmúlt évek kihívásait, amely nemcsak hazánk, de az egész világ számára komoly kihívásokat jelentett, akkor azt látjuk, hogy ez az ágazat, a bányászat, ha válság van, meg tudja mutatni a cselekvőképességét. S ez a cselekvőképesség újra és újra felértékelődik. Számunkra nem kérdés, hogy a magyar bányászat és a földtan megkerülhetetlen, mikor egy erős,

szuverén Magyarországról beszélünk. Hiszen itt találkozunk az állam gyors cselekvőképessége, és a több mint százötven évre visszanyúló bányászati szaktudás. Hatóságunknak kiemelt szerepe van ennek a szakmai értéknek a megőrzésében. Ezért fontos számunkra, hogy pl. ilyen események kapcsán is tudjunk találkozni. Valamint fontos, hogy milyen innovatív megoldásokkal tudjuk segíteni a szakmának a fejlődését. Ahol szükséges, ott a hazai termelési potenciál fokozásába is be tudunk kapcsolódni. Az az ország ugyanis, amely a saját maga által felhasznált nyersanyagokat tudja kitermelni, minél hatékonyabban és minél nagyobb mértékben, az önállóan tudja erősíteni a versenyképességét és a szuverenitását. Az ország területén található nyers-

anyagok hatékony tudatos felhasználása kiterjesztési pontokat jelent. Ilyen kiterjesztési pont lehet pl. a szénhidrogének fokozása, a geotermia, vagy éppen a ritka és kritikus ásványi nyersanyagok feltárása. A tavaly kiérett válság különösen felértékelte a hazai forrásból elérhető energiaforrásokat, energiahordozókat, mint pl. a földgáz és a kőolaj. Az előttem szólók említették, hogy a tavalyi évben sikerült fokozni ezen nyersanyagok kitermelését. Amennyiben az ideai statisztikákat látjuk ez a növekvő kitermelés idén is fokozódott. Ezt kiegészítve a kormány úgy döntött, hogy szeptember elsejétől egy új szerződéses formát vezet be a szénhidrogén kitermelés vonatkozásában. Ennek értelmében amennyiben a bányavállalkozó többletberuházást, és többletkitermelést vállal,

úgy a kormány lépcsőzetes, kedvező adózási feltételt biztosít.

Ennek megfelelően a SZTFH hatósági szerződést kötött Magyarországi legjelentősebb földgáz-kitermelő bányavállalkozásaival. A dokumentum is azt bizonyítja, hogy az állam és a piaci szereplők hatékonyan tudnak partnerségre lépni úgy, hogy a szerződés tartalma mögött levő megkerülhetetlen harmadik fél, az valójában a társadalmi közérdek. Amikor az energia kapcsán azon gondolkodunk, hogy milyen új lehetőségek merülhetnek föl, akkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül a geotermiát sem, Magyarországon. Hazánk, nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő adottságokkal rendelkezik. Ugyanakkor, egyelőre, ezt az adottságot eddig nem tudtuk kiaknázni.



Ezért március elsejével új geotermikus szabályozási rendszer lépett életbe, mely lehetőséget biztosít arra, hogy az ország területén gyors és hatékony ügyművelés mellett tudjanak megvalósulni beruházások. Célunk az, hogy 2030-ra, mintegy egy-másfél milliárd köbméternyi földgáz kiváltása váljon lehetővé a geotermikus energia felhasználásával.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

A bányászat egyidős az emberiség történetével. Mondhatjuk: a hagyományokat, melyeket őrzünk, 19. századiak, ugyanakkor az iparág 21. századi. Ami folyamatos technológiai fejlődés által képes a jelen kihívásaira is hatékony válaszokkal szolgálni. Mivel a nyersanyag igény, a technológia fejlődésével időről időre átalakul, ezért több olyan érc, ipari ásvány van, amely korábban nem, vagy csak kis mennyiségben volt értékesíthető az ipar számára, de mára kulcsfontosságúvá lépett elő. A világ kritikus ásványi és nyersanyag igénye, pl. a lítium felhasználás kapcsán, folyamatosan növekszik, amelynek legjelentősebb felvevői az elektromos gépjárművek, az elektronikus eszközök, illetve az energiaipar piaca. A kritikus ásványi nyersanyagok hazai potenciáinak felmérése elengedhetetlen, amit az SZTFH kiemelt prioritásként kezel. Célunk, hogy az egyes ipari ásványok elterjedésének és minőségének tanulmányozása, a kitermelést elősegítő módon történjen meg. Az eddigi kutatások alapján, hazánkban, számottevő lítium potenciál található. A felszín alatti ásványok lítiumtartalmának vizsgálata folyamatos, további kutatásuk elengedhetetlen, azért, hogy a hazai természeti kincsek még inkább

kiaknázhatóvá váljanak. A Hatóság minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja ezt a folyamatot, hiszen mi is azt látjuk, hogy a kritikus ásványi nyersanyagok kutatása és termelése, belátható időn belül szükségessé válik Magyarországon is.

Hazánk, földtani értelemben jól megkutatható területnek tekinthető. A szomszédos országokhoz képest is jelentős fűrőmag-állománnyal rendelkezünk. Ezt azért is emlitem, mert talán nem csak az elmúlt évben elvégzett munkáról, hanem a céljainkról is érdemes röviden beszélni. Jövőre, az elmúlt évtized egyik legnagyobb, átfogó infrastruktúra fejlesztési programja indul el a Hatóságnál, amely lehetőséget biztosít arra, hogy egy komplett raktározási és kutatási központ jöjjön létre Szolnokon, mely lehetővé teszi, hogy az országban

szétszórtan működő fűrőmagbázisok egy helyre kerüljenek és ezeknek a kutatása hatékonyabban tudjon történni. Célunk továbbá, hogy a tavalyi évben Rákóczi-bányán átadott tudásközponttal kiegészülve, 21. századi szolgáltatási színvonalat tudjunk biztosítani. Mind a magyarországi kutatási igények kiszolgálására, mind pedig arra vonatkozóan, hogy a nemzetközi kutató hálózatokhoz is minél hatékonyabban tudjunk bekapcsolódni. AZ SZTFH célja még, hogy a digitális szolgáltatások terén is modern kereteket tudjunk biztosítani. Ezért 2026-ig teljes mértékben digitalizáljuk a legfontosabb hatósági adatszolgáltatási rendszereinket, amelyek jelentősen fogják csökkenteni az ipari szereplők adminisztratív terheit, miközben naprakész és részletes információkat biztosítanak az állami döntéshozók számára.

Végezetül szeretném kiemelni, mennyire fontos figyelembe vennünk azt is, hogy egy adott intézkedés sem lehet sikeres akkor, ha nincsenek mögöttük azok a szakemberek, azok a kutatók, mint ahogyan önök is, akik hozzájárulnak ezeknek a feladatoknak a kiteljesítéséhez. Ahhoz, hogy feltárjuk és a haza szolgálatába állítsuk a magyar föld mélyének kincseit elengedhetetlen, hogy közös stratégiát alkossunk, a nemzeti önrendelkezésünk hosszú távú megőrzése érdekében.

Önök nélkül nem beszélhetünk a magyar bányászat és földtan jövőjéről, s a magyar bányászat és földtan nélkül pedig nem beszélhetünk Magyarország jövőjéről. Ezúton is köszönöm az önök áldozatos munkáját, köszönöm a megtisztelő figyelmet.

Jó szerencsét!

Végezetül szeretném kiemelni, mennyire fontos figyelembe vennünk azt is, hogy egy adott intézkedés sem lehet sikeres akkor, ha nincsenek mögöttük azok a szakemberek, azok a kutatók, mint ahogyan önök is, akik hozzájárulnak ezeknek a feladatoknak a kiteljesítéséhez. Ahhoz, hogy feltárjuk és a haza szolgálatába állítsuk a magyar föld mélyének kincseit elengedhetetlen, hogy közös stratégiát alkossunk, a nemzeti önrendelkezésünk hosszú távú megőrzése érdekében.

Önök nélkül nem beszélhetünk a magyar bányászat és földtan jövőjéről, s a magyar bányászat és földtan nélkül pedig nem beszélhetünk Magyarország jövőjéről. Ezúton is köszönöm az önök áldozatos munkáját, köszönöm a megtisztelő figyelmet.

Jó szerencsét!

Végezetül szeretném kiemelni, mennyire fontos figyelembe vennünk azt is, hogy egy adott intézkedés sem lehet sikeres akkor, ha nincsenek mögöttük azok a szakemberek, azok a kutatók, mint ahogyan önök is, akik hozzájárulnak ezeknek a feladatoknak a kiteljesítéséhez. Ahhoz, hogy feltárjuk és a haza szolgálatába állítsuk a magyar föld mélyének kincseit elengedhetetlen, hogy közös stratégiát alkossunk, a nemzeti önrendelkezésünk hosszú távú megőrzése érdekében.

Önök nélkül nem beszélhetünk a magyar bányászat és földtan jövőjéről, s a magyar bányászat és földtan nélkül pedig nem beszélhetünk Magyarország jövőjéről. Ezúton is köszönöm az önök áldozatos munkáját, köszönöm a megtisztelő figyelmet.

Jó szerencsét!

Jó szerencsét!

## Kitüntetettjeink



Lantos Csaba energiai miniszter a bányászat és a kohászat érdekében végzett magas színvonalú, eredményes tevékenysége elismeréseként „Szent Borbála érmet” adományozott.



A Bányászat részéről elismerésben részesült:

### Szt. Borbála érmet (bányász)

Aranyos Attila villanyszerelő. Bányavagyon Hasznosító Nonprofit Kft. Dr. Csapó András üv. igazgató-helyettes. O&GD Central Kft. Kis Gergő bányászati vezető, felelős műszaki vezető. ÉDV Zrt. Lemberkovic Viktor, geológus. MVM SENERGY Zrt. Nagy Sándor termelőmester. HEXUM Földgáz Zrt. Oprics Szilvia irodavezető. MVM Mátra Energia Zrt. Ördögh Balázs műszaki igazgató. Magyar Horizont Energia Kft. + TDE csop. Papp Gyula gépészeti felügyelő. KÖ-KA Kft. Dr. Puskás Sándor EOR főmérnök. MOL Nyrt. Rékasi Béla villamos üzemviteli szakértő. Magyar Földgáztároló Zrt. Szvercsok Zoltán vezető elektrikus. MVM Mátrai Erőmű Zrt. Takács Gábor Karbantartás és Technológiai Folyamat vezető. MOL Nyrt. Tóth Péter bányafelügyeleti ügyintéző. SZTFH Bányafelügyelet. Dr. Turzó Zoltán Tibor egyetemi docens Miskolci Egyetem MFKK. Zelei Gábor ügyvezető főtítkárs. Magyar Bányászati Szövetség.

A Kohászat részéről elismerésben részesült:

### Szt. Borbála érmet (kohász)

Kvárik Sándor termelésvezető. Duna Furnace Dunai Vasmű Kft. Pataki Árpád, műszaki igazgató. Szegedi Öntöde Kft. Simon László öntöde és présüzem vezető.



KLUDI Szerelvény Kft. Öntöde/Présüzem.

Lantos Csaba energiai miniszter „Ministeri Elismerő Oklevél” adományozott. Kiemelkedően eredményes szakmai tevékenységért elismerésben részesült:

### „Ministeri Elismerő Oklevél”

Dr. Berze György vezérigazgató.

HEXUM Földgáz Zrt. Dr. Galgóczy Gábor környezetvédelmi igazgató. NITROKÉMIA Zrt. Gál József gépészmester, üzemi tanács elnök. MVM Mátra Energia Zrt. Bükkábrányi Bánya. Hazadiné Szalay Éva bányafelmérő. MVM Mátra Energia Zrt. Bükkábrányi Bánya. Janka Roland Attila Mezőfőjtés Kelet M.o. MOL vezető. MOL Nyrt. Kászoni Levente karbantartási csoportvezető. Lasselsberger Kft. Vereshegyi Mészakőbánya. Kazinczi József Attila Senior karbantartási mérnök. ROTARY Fűrési Zrt. Kissné Mészáros Tímea Mária bányászati főmérnök. COLAS Északkelet Kft. Kovács Attila Felszín alatti Kútszervizek vezető. GEOINFORM. Dr. Maros Gyula József földtudományi szakreferens. SZTFH Földtani Igazgatóság. Nagy Károly szakvezető. Üveg-Ásvány Kft. Sulák Lászlóné laboráns. Üveg-Ásvány Kft. Dr. Szirtes László cégvezető. METAL-CARBON Kft. Szilávik Tibor vezető kútmunkálási mérnök. MOL Nyrt. Vasváriné Kovács Darinka Csilla humán ügyintéző. Bányavagyon Hasznosító Nonprofit Kft.

### MBSZ ELISMERÉSEK

A Magyar Bányászati Szövetség „A MAGYAR BÁNYÁSZATÉRT - KÖSZÖNJÜK ELNÖK ÚR!” plakettet adományozott Cseh Zoltán úrnak, a COLAS Északkelet Kft. ügyvezető igazgatójának, aki az MBSZ alelnökeként, az Építőipari alapanyag-bányászati Tagozat elnökeként 2006 – 2023 között kiemelkedő tevékenységével élenjáró-

an segítette az ágazat szakmai érdekérvényesítését.

A „Szent Borbála érmet” alapításának 30 éves jubileuma alkalmából Pécsi L. Dániel érmet-, zászló és jelképművész úrnak a kitüntetési érmet és az MBSZ jelképek korabeli tervezésében és kivitelezésében végzett színvonalas tevékenysége elismerésül a „Szent Borbála a Bányászok Védőszentje” emlékérmét adományozta.

„A MAGYAR BÁNYÁSZATÉRT - KÖSZÖNJÜK FŐTITKÁR ÚR!” plakettet adományozott Dr. Zoltay Ákos úrnak, aki a Szövetség alapításától több, mint három évtizeden át ügyvezető főtítkársként összefogó tevékenységével biztosította a szakmai érdekérvényesítés folyamatosságát.

### BDSZ ELISMERÉSEK

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöksége

a bányász kulturális örökség és hagyományörzés terén végzett kiemelkedő munkásságának elismeréseként Művészeti Nívódíjat adományozott Petrovics László a Várpalotai Városerőssépitő és -védő Egyesület korábbi elnöke részére.

Dr. Zoltay Ákosnak a Magyar Bányászati Szövetség volt főtítkársnak, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete arany bányászgyűrű kitüntetést adományozott, a hazai és az európai szinten végzett, több mint három évtizedes szociális partnerségéért. A kitüntetés elismeri a bányász hagyományok érdekében végzett munkásságát, a bányászat szakmai érdekérvényesítési tevékenységét.



## Érdekvédők a könnyűiparban

### Beszélgetés Nyulné Antal Anitával a Tolnatext BT szakszervezeti bizottságának titkárával

- Tizenhét éve dolgozom a Tolnatext BT-nél, amely egyébként az első munkahelyem – kezdi a választ Anita, amikor szakmai bemutatkozásra kérem. - A második napon írtam alá a belépési nyilatkozatot a szakszervezetbe. Nagyszüleim, akik az azóta a már nem létező Tolnai Textilgyárban dolgoztak aktív éveikben, beszéltek nekem az érdekvédelmi munkáról, úgyhogy amikor én is beléptem, nem volt ismeretlen számomra, hogy ez mit jelent. Ami a szakmát illeti, én soha nem dolgoztam a termelésben, hiszen könyvtáros és művelődésszervező diplomával rendelkezem, majd mérlegképes könyvelővé képeztem tovább magam, tehát gazdasági vonalon működöm, irodai dolgozó vagyok. A jelenlegi tudásomat a szakmáról autodidakta módon szereztem, beszélgetve a termelésben dolgozókkal, figyelve a munkájukat, sokat kérdezve, hogy tisztában legyek a munkafolyamatokkal, megértsem az ő helyzetüket is. Hiszen e nélkül nem lehet érdemben érdekvédelmi munkát végezni. Öt éve választottak meg a szakszervezeti bizottság titkárának. Sajnos a fluktuáció erősen befolyásolja az eredményes munkát, a kilépések, a nyugdíjazások egyaránt érintik a tagságot és a tisztségviselőket is.

- Milyen a szervezetsége?

- A jelenlegi dolgozói létszám két-töszázhuszonöt fő, persze ez néhány fővel plusz-minuszban gyorsan változik. A szakszervezetünknek ötvennyolc tagja van. Csak hogy érzékeltessem a mozgásokat, az elmúlt hónapban nyolc új tagot léptettünk be, ami első hallásra kiváló eredménynek tűnik. Ugyanakkor tízen mentek el. Ilyen körülmények között taglétszám-növelésről nehéz beszélni, inkább a létszám megtartása, a stagnálás a jellemző. Ami pozitív, a negatívumok mellett: olyan nem fordult elő, hogy valaki kilépett a szakszervezetből, de állományban maradt.

- Mondj pár szót a cég történetéről, az általatok gyártott termékekről.

- Ehhez segítségül hívom – hogy teljesebb és pontos legyen az ismertetés – cégünk honlapját. Bezerédi Pál Tolna megyei földbírtokos 1898-ban kezdte meg a Tolnai Selyemgyár építését a magyar állam tulajdonaként. A cég fő profilja természetes selyemszálak gyártása volt. A selyemgyártás 1970-ig kisebb nagyobb megszakításokkal folyamatosan működött. A hetvenes évektől azonban a selyemszálak gyártása fokozatosan csökkent, majd végül teljesen megszűnt. Ezzel párhuzamosan a vállalat megkezdte a szintetikus fonalak termelését, amely a vásárolt nyers poliamid és főként poliészter szálak feldolgozását jelentette. A hetvenes évek közepén a piaci helyzet és a keresleti igények megváltozásának következtében került bevezetésre a műszaki textiliák gyártása.

A rendszerváltást követően a cég önálló gazdasági társasággá alakult, Tolnatext Fonalfeldolgozó és Műszakiszövetgyártó Kft. néven. A rendszerváltást követő privatizációk során 1995. július 1-én a Tolnatext Kft. a németországi Dr. Günther Kast GmbH & Co. KG családi vállalkozás 100%-os tulajdonába került. A cég 2000-ben Betéti Társasággá alakult. A Tolnatext Bt. jelenlegi profilja főként a különféle műszaki üvegszálak textiliák gyártása. Gépparkunk sokrétűsége lehetővé teszi a többféle kötéstípus, szélesség, tekeréshossz, speciális logózás, és egyéb más paraméterű textiliák előállítását. Rendelkezünk a mai kornak megfelelő legkorszerűbb szövő és hurkoló gépekkel, amelyekkel partnereink egyedi igényeit is ki tudjuk szolgálni. Az üvegrács szöveteinket széles körben alkalmazzák az építőipar számos területén, akár homlokzat-építésről akár betonerősítésről vagy aszfalt utak megerősítéséről van szó. Roving szöveteinket elsősorban kompozit anyagok gyártásához használják, míg a speciális rézszállal, illetve szénzállal kombinált szöveteink a korszerű fűtési panelek vagy fűtőfűlák alapanyagát képezik. Mindemellett létezik néhány ipari felhasználású szöveteink is, amelyeket a hevederek, szállítószalagok vagy nagynyomású olajtömítők gyártásához ajánlunk. A műszaki textil az építkezéseknél hőszigetelő anyagokat jelent, s vannak speciálisabb műszaki textilszövetek, főleg üvegfonallal gyártott szövetek, de karbon, réz, egyéb fémbezárt szálakkal is dolgozunk. Teherautó-plató erősítésekhez, repülőtechnikai eszközökhöz, szóval nagyon sok helyre gyártunk speciális szöveteket.

- Milyen piaca van a termékeiteknek?

- Nyolcvanöt százalékban exportra gyártunk, csupán tizenöt százalék a hazai termelésünk. Az elmúlt évek kedveztek az építőiparnak, rengeteg hazai beruházás volt, pl. a két éves otthontermelési program, amit az állampolgárok igénybe vehettek, ez nekünk sok megrendelést hozott. Ezeknek a hazai projekteknek a lezárultával már most érezzük, hogy közel hetven százalékkal esett vissza a belföldi forgalmunk. Lassan harminc éve vagyunk német tulajdonban. A tulajdonos hasonló profillal üzemeltet gyártó Németországban, plusz egy könyvkötészeti ágazata is van. Olyan üzletkötő hálózattal rendelkezik, amely lefedi szinte az egész világot. csak érdekesképp: szállítunk Új Zélandra, Dubaiba, Thaiföldre is. A hazai piac visszaesését jól kompenzálják más területek megrendelése.

- Milyen munkarendben dolgoztok?

- A szövöde üzemben háromműszakos munkarend van, az itt dolgozók a gépparkunk kilencven százalékát keze-

lik. Fizikailag három telepünk van a városban. A szövödéről már volt szó. A másikban folyamatos munkarendben dolgoznak, a csomagoló-üzemben pedig kétműszakos a munkarend. Ennek nem a munka hiánya az oka, hanem az, hogy nincs elég ember, így a műszakokat ehhez kell igazítani. Így lett a három műszakból kettő.

- Ilyen körülmények között, hogy éltek szervezeti életet?



- Az előbb elmondottakból következik, hogy taggyűlést, a szó klasszikus értelmében, nem tudunk tartani, de én inkább abban látom ennek okát, hogy a tagjaink többsége nem úgy viszonyul a szakszervezeti munkához, ahogy kellene. Bizonyos fokú érdektelenség jellemzi a hozzáállásukat, amelyet én nem speciális, helyi sajátosságként értelmeznek. Az szinte világszerte, hogy az emberek úgy szeretnék kapni (Pl. munkahelyi védeltséget, béremelést, munkabiztonságot stb.), hogy ne kelljen érte tenniük semmit. A felelősségvállalás, az elköteleződés, a szolidaritás sokaknak nem munkavállalói érték. Ezen változtatni, ennek az okait megkeresni, komoly és generális feladata az érdekvédelmi munkának.

- Van megoldás erre a nehezen kezelhető helyzetre?

- Mi úgy próbálunk megoldást találni arra, hogy az információ-áramlás zavartalan legyen, s a legfontosabb döntések eljussanak a tagjainkhoz, s az ő problémáik a helyi vezetőséghez, hogy folyamatosan támaszkodunk a bizalmi hálózatra. Pillanatnyilag az a gondunk, hogy az öt bizalmiból négyen elmentek a cégtől (Nyugdíjba, vagy felmondással), az ő pótlásukon dolgozunk. Már megvannak a jelöltek, bízom benne, hogy az ő megválasztásuk nagy nyeresége lesz a helyi érdekvédelmi munkának.

Én addig is igyekszem a hiányt pótolni, rendszeresen megyek, beszélgetek a dolgozókkal – eddig is ezt tettem -, de mivel nem dolgozom az üzemrészben, s egy műszakban vagyok, ez csak helyi-közzel sikerül, s nem is jelent végső megoldást. Viszont zártkörű csoportot hoztunk létre a Facebookon, ami az információk áramlását illetően nagyon nagy segítség, s az a tapasztalatunk, hogy jól működik. Nagyon hasznosnak tartom a nyári kétnapos képzést, az IndustriAllal karöltve, melyen részt vehettem, mert a tagszervezést, de más jellegű szakszervezeti tevékenységet illetően is sok gyakorlati tanácsot, ötletet kaptam, szereztem, amit a mindennapi érdekvédelmi munkában jól alkalmazhatok. Erre csak egy példa, hogy a dohányzó szünetben egyszer sem mentem ki a dolgozókhöz, mert én nem dohányzom, tehát eszembe sem jutott. Most már tudom, hogy ez lehetőség milyen jó terepe a beszélgetéseknek, a gondok megismerésének, a vélemények cseréjének, a kölcsönös bizalom megszerzésének. Sokszor másoktól tudok meg egy személyes problémát, mert az illető nem jelzi maga, de így meg tudom kérdezni, s igyekszem, a szakszervezet adta lehetőségeken belül, segíteni. Nagyon nagy segítség ebben a munkában Wéber Józsefné, Éva, aki bizalmiként, és szövödei műszakvezetőként napi kapcsolatban áll az üzemi dolgozókkal, ott van közöttük, meg is keresik a panaszokkal, ügyes-bajos dolgokkal, s ő is segít, ha tud.

- Milyen a viszonyotok a gazdasági vezetéssel?

- Nagyon jó, kiegyensúlyozott a kapcsolatunk. Az ügyvezető a közvetlen felettesem, vele egy bértárgyalás is nagyon jó légkörben zajlik, szinte minden dolgozót érintő kérdésben meg tudunk állapodni. A német tulajdonos nem tart igényt arra, hogy ezeken a tárgyalásokon részt vegyen, nem szól bele, ezért tényleg egy-egy szakszervezetre, illetve a munkavállalókra tartozó kérdés megoldása baráti beszélgetés keretében belül zajlik. Ami nem jelenti azt, hogy nincs olykor adok-kapok, de még nem volt olyan, hogy ne tudtunk volna kölcsönös megalapozásra megállapodni. Előnyt jelent számomra, hogy – munkám kapcsán – átlátom a cég gazdasági helyzetét, tehát kellően tudok érvelni a felmerülő témákban.

- Tudtok foglalkozni a szakszervezeti tagok „szabadidős” programjaival?

- Éppen a bizalmi hálózatunk már ismertett problémáit miatt is, rendezvényeket, sport, kulturális eseményeket nem tudunk szervezni. Hat évvel ezelőtt volt egy családi napunk, ez nyilván kevés, szeretnénk - ha kellőképpen stabilizálódik a szervezeti helyzetünk -, foly-

tatni a hagyományainkat. Nyáron azért megszerveztünk egy egynapos kirándulást (Kiskunmajsa voltunk fürdős programon), s hagyománya van a névnapos csokoládénak, s megemlékeztünk egy szerény ajándékkal a nőnapról, gyereknapról is.

- Milyen kollektív megállapodással rendelkeztek?

- Nagyon jó a kollektív szerződésünk. Az év elején módosítottuk a munka törvénykönyv változásait követve, illetve a portaszolgálatosok átkerültek a cég alkalmazásába, s így helyet kaptak a kollektív megállapodásban, valamint a női munkaruha ügynevezett „kihordási ideje” lett rövidebb, mert úgy tapasztaltuk, hogy hamarabb elkopnak. Különbösen nagyon precízen megfogalmazott jogokat és köteleességeket tartalmaz a KSZ, amely vonatkozik munkáltatóra, munkavállalóra egyaránt. Elmondhatom, hogy minden paragrafusa betartásra kerül, ennek ellenkezőjére még nem volt precedens. A Szerződés részét képező Törzsgárda-szabályzatunk és a sétálóidőre vonatkozó passzus szerintem példaértékű, ismeretem szerint nem sok helyen van ez így.

- Milyen olyan ügyetek van, amin jelenleg is dolgoztok??

- Régi és megoldatlan problémája a szakszervezetnek az ügynevezett „potyautasság”, vagyis, hogy a kollektív szerződés vívmányai nem csak a szakszervezeti tagok, hanem minden munkavállaló részére. Másfél éve dolgozunk azon, az ügyvezetéssel együtt, hogy miképpen tudnánk úgy kedvezményezetté tenni bizonyos juttatásokban a szakszervezeti tagokat, hogy az ne ütközzön törvénybe. Nagyon nehéz, de öröndetes, hogy a gazdasági vezetés e tekintetben rugalmas és hajlandó az együtt-gondolkodásra.

- Van valamilyen közvetlen haszna a helyi érdekvédelmi munkának annak, hogy te a BDSZ országos tanácsának tagja vagy?

- Amikor megkaptam a felkérést, hogy legyek a testület tagja, éppen ezt kérdeztem. Hogy mivel jár ez, s hogyan tudom a helyi munka hasznára fordítani? Akkor megkaptam rá a választ, s ma már, az eddigi szerzett tapasztalatok alapján, magam is tudom, hogy mennyi előnnyel jár az, ha részt vehetek az országos szintű döntések meghozatalában. Amikor elmondom otthon, első kézből, hogy milyen határozatot hozott az országos tanács, arról is adhatok tájékoztatást, hogy milyen körülmények között, milyen vitában, adott esetben az én véleményem figyelembevételével, született meg a végeredmény. Ott vagyok, amikor kialakul a döntés végleges formája, s ez megkönnyíti számomra azt, hogy alkalmazzam a helyi érdekvédelmi munkában. Ez megfizethetetlen!

Hámori István Péter

## Szeretet, elkötelezettség, szakmai alázat

Szent Borbálára, a bányászok védőszentjére emlékeztek az ágazat egykori dolgozói, a hagyományörző szervezetek tagjai az Agórán a Borbála szobornál december 4-én. Ünnepi köszöntőjében Karnics Miklós, a Bányász Hagományörző Kör elnöke kiemelte, hogy hajtunk fejet a 189 ajkai társunk előtt, akik életüket áldozták a bányászatért. Nevüket a Bányászati Múzeum kopjafája őrzi. Emlékezzünk azokra a bányász társakra is, akik már az égi hazából figyelik a hagyományörző munkánkat. Az ajkai szénbánya 2004-ben zárt be, de a hagyományok ma is fontosak a közösségnek. A bányász szakmát nem volt elég megtanulni, üzni csak szeretettel, elkötelezettséggel, szakmai alázattal lehetett. A föld alatti munkavégzés örökös életveszélyben a bányászt vallásossá tette, ezért fordult bajban védőszentjéhez, Borbálához. A hagyomány 1945 után feledésbe merülni látszott,

majd 1999-től ismét él. Abban az évben a Mátyás templomban Paskai László pontifikálta a szentmisét, Göncz Árpád mondta a köszöntő beszédet.

Szent Borbála Ajka címerének főalakja 1992 óta, 2003-ban a tósokberendi katolikus templomban Borbála misét tartottak. Az Agórán 2005-ben avatták fel a Borbála szobrot.

A megemlékezés koszorúját Ajka Város Önkormányzata nevében Dorner László és dr. Horváth József alpolgármester helyezte el, majd a bányász hagyományörző szervezetek emlékeztek.



## Oroszlányi megemlékezés



Oroszlányban, a szakszervezet szervezésében minden évben megemlékeznek a bányászok védőszentjéről. Az idei ünnepségen is Torma Lajos OBEDSZ elnök mondott beszédet. - Ilyenkor hagyományosan megemlékeztünk a több, mint nyolc évtizedes oroszlányi bányászaton elhunyt 214 hősről és azokról is, akik nyugdíjba vonulások után mentek el – mondta az elnök, majd kitért azokra a

jeles évfordulókra, melyek ráirányítják a figyelmet az ősi szakmakultúra emlékeire.

- 110 éve alakult meg a Bányai Dolgozók Szakszervezete. Jövőre lesz hetvenéves Oroszlány városa. Az emlékbizottság a civilek széleskörű bevonásával, most azon dolgozik, hogy jövő-re minél színesebb programokkal lehessen megemlékezni a város elmúlt hetven évéről. Sok-sok rendezvény lesz, természetesen a bányászat kiemelkedő szerepet játszott a város fejlődésében, de a benne élő személyek múltját is nyomon lehet követni majd. A megemlékezések és a hagyományörző rendezvények sikeres megvalósulása közös érdekünk. A mi feladatunk és felelősségünk, hogy az utánunk jövő nemzedéknek ezeket a szokásokat átadjuk. Ha jól csináljuk, akkor bizhatunk abban, hogy újabb hetven év múlva is lesz megemlékezés az oroszlányi Szent Borbála emlékműnél! – fejezte be megemlékező gondolatait Torma Lajos.



## Az érdekvédelmi munka színe és visszája 2.

### Beszélgetés Keleti Tamással, az egykori Textilipari Dolgozók Szakszervezetének főtítkárával

Lapunk szeptemberi számában közöltük a Keleti Tamással készített interjúnk első részét. Most folytatjuk a beszélgetést.

- Miként sikerült úrrá lennetek a rendszerváltást követő kormányzati szándékon, mely az úgynevezett hagyományos (Értsd: régi, bolsevik, pártállami) szakszervezetek egyértelmű szétverését célozta meg?

- Az Antall-kormány két szakszervezet-ellenes törvényt hozott. Az egyik az volt, hogy újra kellett igazolni a szakszervezeti tagságot. Ennek nyilvánvaló célja az volt, hogy minél többen morzsolódjanak le. A másik, hogy a szakszervezeteket egy elidegenítési és terhelési tilalom sújtotta. Nem lehetett az ingatlanjainkkal semmit tenni. Az állami tulajdonba bejegyzett, de szakszervezeti kezelésben lévő ingatlanokat pedig az erre a célra létesített ún. VIKSZ-nek (Vagyont Ideiglenesen Kezelő Szervezet) adták át. Nekünk is volt három ilyen ingatlanunk. Az egyik a csillaghegyi központi könyvtárunk épülete, az egy cégnek a területén volt, ezért nem kellett átadnunk. A másik a balatonföldvári üdülőnk, a harmadik a római parti üdülőnk volt, ezeket át kellett adnunk. A fiatalabbak kedvéért mondom, hogy dúlt a szakszervezeti pluralizáció, a SZOT mellett sorra alakultak a különböző szakszervezeti konföderációk, Munkástanácsok, Liga, stb., s elkezdődött a szakszervezeti vagyion felosztása ezek között a szervezetek között. De Gaulle mondását magamévá téve, mely szerint „Ha valamit nem tudsz megakadályozni, annak állj az élére!”, én voltam az első, aki megalakítottam a Vagyontáadási Bizottságot, ebbe belevettem a Ligás és Munkástanácsos képviselőket is, egy-egy személylyel, míg mi három fővel képviseltük magunkat, így minden döntés a mi kezünkben maradt. Határozatot hoztunk, hogy a Liga és a Munkástanács kap öt-ötmillió forintot, amibe kis huzavona után belementek, lejelentettük a VIKSZ-nek az eredményt, elfogadták, s visszakaptuk az ingatlanjainkat. A Római parti ingatlan, ami akkor olyan

a mai napig rentábilisan működik! – a Szerk.) A könyvtár épületét is értékesítettük, s így tudtuk tovább működtetni, többek között, az apparátust. A székházunkat 1988-ban úgy adtuk el, hogy az értékénél kevesebb készpénzt kaptunk érte, de tíz évig ingyen és rezsimentesen benne maradhattunk. Akkor vásároltunk Hajdúszoboszlón még egy üdülőt, a már meglévő másik mellé, valamint felszámolási eljárás eredményeként hozzánk került egy üdülő Igalon, ezek is megvannak. 1990-ben készítettünk a helyettesemmel és a főkönyvelőnkkel, a taglétszámcsökkenést is figyelembe véve, egy összeállítást, amelyből az derült ki, hogy három-öt évre elegendő forrásunk van. Ahhoz képest, hogy 1993-1995-ig működhattunk volna, 2010-ig vittük, önfinanszírozó módon, az ágazati szakszervezetet.

- Ma már az is történelem, hogy léteztek valaha a társadalombiztosítási önkormányzatok – egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási -, jelentős szakszervezeti képviselővel. Te is részt vettél a munkájukban.

- 1993-tól 1998-ig a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat képviselője voltam, s a legnagyobb képviselőcsoport az MSZOSZ frakció vezetőjeként működtem. Beleástam magam a témába, alaposan megismertem a nyugdíjtörvény szabályait, s a '97-es változásnál úgy a nyugdíjtörvény, mint a magánnyugdíj pénztárak törvényénél részt vettem azok kialakításában. Ami a magánnyugdíjpénztárakat illeti már akkor is feleslegesnek tartottam a létrehozásukat. Szakmailag az volt a véleményem, hogy az állami költségvetésnek ez többlet kamatkiadásokat, elkötelezettséget jelentett és közgazdasági és makro-ökonómiai szempontból megalapozatlan volt. A frakción belül is, mint az MSZOSZ elnöksége nem osztotta aggályaimat, így véleményemmel egyedül maradtam. Más kérdés, hogy 1998-ban, amikor ezeket az önkormányzatokat megszüntette a Fidesz azzal egyetérttem ugyan, de ahogy megszüntette, ahogy az abban lévő forrásokat felhasználták, azzal messze nem.

- A szakszervezeti létszám drasztikus csökkenése – melynek a könnyűipar területén a nagyvállalatok felszámolása volt a fő oka – már akkor is indokolta volna a szakmai szakszervezetek fúzióját.

- Természetesen ezt mi is átláttuk, s több kísérletet tettünk – kezdeményezésemre – arra, hogy a Ruházatiipari

Dolgozók Szakszervezetével és a Bőripari Dolgozók Szakszervezetével, egy könnyűipari szakszervezetet hozunk létre, már az egyesülési kongresszus időpontja is ki volt tűzve, de a ruhások váratlanul visszaléptek. Aztán a bőrösök is bejelentették, hogy mégse. Ezért ez a szándékom meghiúsult, pedig én akkor is és most is meg vagyok győződve arról, hogy kis létszámú szakszervezetek nem tudják fenntartani



magukat, nem beszélve az érdekvédelemről, a képesség csekély mértékéről. Ezt követően az Ipari Szakszervezeti Szövetség keretein belül is többször próbálkoztunk az egységes ipari szakszervezet létrehozásával, végül a BDSZ, a Textilipari Dolgozók Szakszervezete, a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezete és a Bőripari Dolgozók Szakszervezete sikeresen fúzióra lépett. Az eddigi működés eredményessége igazolja az én akkori meggyőződésemet az integráció fontosságáról.

- Hosszú ideig dolgoztál a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének a felső vezetésében.

- 2000-ben kerültem be az MSZOSZ elnökségébe. Közbe vetem, hogy engem egyik főnököm se szeretett, mert kéretlenül is megmondtam a véleményemet, szigorúan szakmai alapon érvelve, nem volt ez másképp akkor sem, amikor elnökségi tag lettem. De mert amit csináltam, ahhoz értettem, s ezt elismerték, így a kilencvenes évek közepétől én lettem az MSZOSZ gazdálkodási és vagyonkezelési ügyvivője. Hozzám tartozott az összes ingatlan, s az ingatlanokat működtető cég (SZAVAK Kft, amely azóta megszűnt). Addig elég spontán döntések által működött ez a terület. Én elkészítettem egy vagyongazdálkodási koncepciót, ami alapjait tekintve egy ingatlanokat érintő vagyoneértékelésen alapult, és a legnagyobb értéket képviselő balatonfüredi szállodának (Hotel Füred) az ingatlanként történő értékesítése és szállodaként történő szakmai vagyonkezelése és értékelése alapján készült. Ebben a koncepcióban – amit az MSZOSZ szövetségi tanácsa elé terjesztettem – benne volt a nem kellően kihasznált ingatlanok hasznosítása, értékesítése, a fejlesztések, s nem utolsósorban a fenntartáshoz szükséges források megteremtése. Ezt a tervet elfogadták, s elkezdtük azoknak az ingatlanoknak az

értékesítését, amelyek nem szakszervezeti célokat szolgáltak, amelyek jövedelemtermelő képességükkel nem tudtak hozzájárulni az MSZOSZ költségvetéséhez. Én nagyon büszke vagyok arra a tíz-tizenöt évre, amit ebben az ügyvivői pozícióban töltöttem, és minden álszerűség nélkül mondhatom, hogy az én munkám jelentősen benne van abban, hogy MSZOSZ gazdálkodása, pénzügyi helyzete stabilá vált.

- Arról már esett szó, hogy a jobboldali kormányok olyannyira nem szimpatizáltak a szakszervezetekkel – kiváltképp a SZOT utódjaként kezelt MSZOSZ-szel -, hogy legszívesebben megszüntették volna.

- Ez így igaz, s én pont olyan időszakban vettem részt az MSZOSZ felső vezetésének munkájában, amikor tovább folyt az ún. hagyományos szakszervezetek – ezek voltunk mi – kormányzati szinten történő ellehetetlenítése, gazdasági és politikai tönkretvése, s ehhez a hatalom minden lehetséges eszközt felhasznált. Példaként az

üzemi tanácsok történetét hoznám ide. Azzal a céllal hozták létre, hogy átvegye a szakszervezetek szerepkörét. Még olyan kísérletük is volt, hogy az üzemi tanácsok kössék meg a kollektív szerződéseket. Mi erre azt léptük, hogy a munkahelyeken a szakszervezet intézte a választásokat, s a megválasztott tagok között többségben voltak a szakszervezeti tagok. Abban már kezdett rutinunk lenni, hogy az ellenünk irányuló támadásokra időben és hatékonyan reagáljunk.

- Van neked egy jelentős ágazati párbeszédés múltad is.

- A könnyűipari szakszervezeteknek (Textiles, bőrös, ruhás) hosszú évtizedekre visszanyúló nemzetközi együttműködése volt. Ezt a mi szakszervezetünk koordinálta, de mikor én lettem a főtítkár úgy gondoltam, hogy ezt a munkát rotálni kell, s ezután felváltva történt a szakszervezetek között a koordináció. Amikor 2002-2003-ban a belga szakszervezetek egy európai uniós projekt keretében forrást nyertek arra, hogy a kelet európai, de főleg a magyar szakszervezetek számára megtanítsák, hogy mi az az ágazati párbeszéd, illetve hogyan működnek ezek a bizottságok,

akkor mi is részt vettünk számtalan továbbképzésen, ahol megtanultunk sok mindent e tárgyban. Aláírtuk az ágazati párbeszédbizottságok működéséről szóló megállapodást, ami később törvényi megerősítést is nyert. Ennek az előkészítő bizottságában részt vettem. Közreműködtem a filozófiájának kidolgozásában, a megoldásában és a végrehajtásában. Nagyon szerettem ezt a munkát. Követtem azt a filozófiát, amit megismertem, hogy az Európai Bizottságnál és az európai fejlett országokban az ágazati párbeszéd bizottságok és általában a párbeszéd az nem valami privilégium, hanem az ágazati konzultáció és a párbeszéd az egy napi szükséglet. Fontosságát tekintve így is járnak el Nyugat Európában. Magyarországon ez sajnos formális. Eleinte, a szocialista kormányok alatt kicsit komolyabban vették, hiszen intézményrendszer jött létre a munka kiszolgálására, segítésére. De akkor sem sikerült kihasználni a benne rejlő lehetőségeket. Ennek okai sokrétűek, ezeket nem is részletezném. A Könyv- és Ipari Ágazati Párbeszéd Bizottságnak három-négy évvel ezelőttig a társelnöke voltam. Azt mondhatom, hogy értünk el sikereket, pl. megállapodást kötöttünk a munkáltatókkal, olyan alapkérdésekben, mint: fenntartjuk a párbeszédet, a konfliktusainkat magunk között rendezzük, betartjuk a párbeszédrel kapcsolatos logikus szabályokat stb. Ezt a munkát is kedveltem. Ezt nem először mondom, de így igaz. Ugyanis, ha egy feladatot, egy pozíciót, egy adott helyzetet nem szerettem volna, akkor nem is csinálom. Ha előre tudom el se kezdem, de ha beleszóppenek, s közben jövök rá, hogy ez engem nem érdekel, gond nélkül kilépek belőle.

- Mikor hagyta abba a szakszervezeti munkát?

- Ha a tisztásra gondolsz, legtovább az imént említett könnyűipari párbeszéd bizottság társelnökéként dolgoztam, ezt a funkciót pár éve adtam át az utódomnak Berényi Attilának.

- Hogyan telnek a napjaid?

- Nagyszerűen. Azt csinálom és akkor, amikor akarok. Mindig tevékeny, valamivel konkrétan foglalkozó ember voltam. Most sem utatokozom, van tennivaló. Sokat utazunk, legutóbb is tudom milyen gyönyörű helyen voltunk? Elmondom, kapcsolod ki a magnót.

Hámori István Péter



három-négy millió forintot ért negyvenmillió felett adtuk el, a balatonföldvári üdülőnkert megtartottuk, sőt – miután a székházunkat eladtuk, az ebből befolyt pénzt nem felélni akartuk, hanem szolgáltatásokra átváltani – felújítottuk. (A Textilipari Dolgozók Szakszervezete és a BDSZ fúziója után ez az üdülő mind

## 22. Bányász dalostalálkozó

A Szuhavölgyi Bányász lakta Települések Szövetsége, Izsófalva Nagyközség Önkormányzata, és az Izsó Miklós Művelődési Ház szervezésében 2023. október 21-én Izsófalván sikeresen lezajlott a 22. Bányász Dalostalálkozó.

A rendezvényt Bánné dr. Gál Boglárka, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Közgyűlés elnök asszonya nyitotta meg méltatva a bányászat és kultúra kapcsolatát. Ezt követően Riz Gábor, országgyűlési képviselő, miniszteri biztos úr, majd Demeter

Zoltán országgyűlési képviselő úr köszöntötte a megjelenteket. Izsófalva Nagyközség polgármestere, Ötvös Béla, majd a Szuhavölgyi Bányász lakta Települések Szövetsége elnöke, Nagy Tibor fejezte ki köszönetét a támogatóknak, illetve a megjelent fellépőknek. A meghívott 12 dalkörből 11 csoport vett részt, összesen 150 fővel. A távolmaradó dalkör az utolsó pillanatban betegség miatt mondta vissza a fellépést.

A dalkörök ez évben is színvonalas nép- és bányász dalsokrokkal készül-

tek a Találkozóra. A rendezvényen kb. 55-60 dal hangzott el. Az előadásokat követően Ötvös Béla, polgármester úr és Nagy Tibor, elnök úr összegezte a rendezvényt, majd átadták a dalköröknek készült bársonyborítású emléklapokat. Az átadást követően a dalkörök, a megjelentekkel együtt énekelték el a bányász himnuszot. Egy rövid szünet után közösségépítő vacsorával, baráti beszélgetéssel zárult a rendezvény.

Nagy Tibor  
SzBTSz Elnök



## Könnyűipari Szakmai Nap, 2023



Akadémia működése, a szervezet céljai. Betekintést nyerhettünk Springer Orsolya textilművész fenntarthatósági kollektívájának alkotói folyamatába. Mivel az alkotó egy külföldi út miatt nem lehetett jelen a rendezvényen, ezért gondolatait narrátorként Kortvély Adrienne tolmácsolta. Az előadás közben megnézhetjük a Folk redenimissima - Love Collection című kisfilmet, amely bemutatta a kollektív elkészülésének lépéseit.

A csodás kollektív bemutatásán túl az egyik kiemelten fontos mondanivalója volt az előadásnak, hogy a számítógépesítés és automatizálás iparban történő bevezetése nagymértékben csökkentette

mesterség története és az ő élete teljesen egybefonódott. Az előadás során fia volt segítségére, aki a képek kivetítésében segédkezett a mesternek és szintén a családi vállalkozásban dolgozik.

A kávészünet után az előadók sorában Varga Mónika volt a harmadik, aki bemutatta milyen műrekek elkészítésével jeleskedett azért, hogy szakmájában sikeres Mestervizsgát tehessen. Élvezettel mesélte el és képekkel is illusztrálta nekünk, hogyan született meg „A cipő”. S aki esetleg nem hitt volna a képek tanúságának, Mónika az elkészült cipőket élőben is elhozta és megnézhetjük a Mesterlevelét is, amely bizonyítja, hogy a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara a nevezett hölgyet cipőkészítő mesternek nyilvánította.

Az előadások sorában egy kissé szárazabb téma következett, melynek jómagam voltam az előadója. Azt taglaltam néhány percben, hogy mi történt az elmúlt egy évben a Kreatív Ipari Ágazati Készség-tanács háza táján. S örömmel jelenthetem, hogy a kézművesség jegyében meghirdetett szakmai naphoz az én beszámolómban is volt egy igazán jó hír. Nevezetesen, egy korábban a képzési rendszerből törölt, de még ma is élő, nagy múltú és megbecsülés-

nek örvendő szakma, a Kreatív Ágazati Készség-tanács aktív támogatásának és munkájának köszönhetően újra visszakérült a választható képzések közé. Így már ebben, a 2023 / 2024 -es tanévben is jelentkezhetett valaki késztyűkészítőnek. Az előadásom során nagy segítségemre volt Hatosné Istvánné Erzsike (Unicon Zrt.), aki szintén a Kreatív ÁKT tagja és tényszerű adatokkal tudott szolgálni a képzésekkel és a Szakma Sztárja versenyen résztvevők eredményeivel kapcsolatban.

Ezek után egy érdekes kisfilmet nézhetünk meg az MKSZ elnökszervezetének javaslatára, melynek során betekintést kaphattunk abba, hogy milyen paramétereket képesek megvizsgálni a könnyűiparban gyártott termékekkel kapcsolatban. A kisfilm itt elérhető: <https://www.youtube.com/watch?v=cLB9M89w7o4>

Végül, de egyáltalán nem utolsó sorban szakszervezeti kitüntetések átadására került sor, melyeket a több éves közöségért végzett munka elismeréseként vehettek át a kitüntetettek, nevezetesen: Varga Mónika, Weber Józsefné Éva, és Gál Csabáné.

Fotós és szöveg: Berényi Attila

helyezték a hangsúlyt, hiszen ez az alapja minden könnyűipari szakmának.

A BDSZ elnöke szívélyes üdvözléssel



Elmúlt egy év ...

Koncz Zsuzsa sorai nyomán ezt a címet adtam az idei Könnyűipari Szakmai Nap kora délutánján elhangzott előadásomnak.

De ez így, ebben a formában nem igaz ...

Hiszen az előző évi hasonló rendezvény 2022. novemberében került megrendezésre, így a szigorúan vett naptári évet még nem értük el.

Azokban mégiscsak egy év elmúlt, hiszen újra ősz van, és ráadásul a szép arcát mutatta nekünk, mivel az idei rendezvény napján verőfényes napsütéssel örvendeztetett meg bennünket az időjárás-felelős.

S a gyönyörű idő ellenére a rendezvény résztvevői mégis azt választották, hogy beülnek a BDSZ székház Tanácstermébe és meghallgatják a meghirdetett előadásokat.

A rendezvény résztvevőit először Sulyokné Kruspán Rozália köszöntötte, és felkérte Dr. Kokasné Dr. Palicska Líviát és Rabi Ferencet a Könnyűipari Szakmai nap megnyitására.

Az MKSZ elnökszervezete Livia is köszöntötte a résztvevőket. Üdvözlő beszédében kitért a körforgásos gazdaságra, a szakmában, az iparban működő vállalkozásokat érintő újabb kihívásokra, mint pl.: az EPR (Extended Producer Responsibility – kiterjesztett gyártói felelősség) rendszer bevezetése és ennek anyagi vonzatai. Üdvözlője a kezdeményezést, hogy az idei szakmai napon az előadások tekintetében a kézművességre

köszöntötte a rendezvény résztvevőit. Elmondta, hogy igazán örül annak, hogy a szakmai nap helyszíne újra a BDSZ székháza lehet. Bár jómagam bányász volt, de tudja, hogy a hajdan volt bányásztelepüléseken, sok bányászfeleség dolgozott könnyűipari szakmában, pl. varrónőként. Utalt arra, hogy a könnyűipar is része a globális termelési láncnak, s beszélt arról is, milyen fontosnak tartja a szakképzés minőségét.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után következtek az előadások.

Elsőként a Kézműves Akadémia képviselőinek előadását láthattuk, amelyben bemutatásra került a Kézműves

az iparban dolgozók finommotoros tevékenységi igényeit. Ennek azonban több következménye is lehet az emberekre. Az ilyen típusú tevékenység elmaradása csökkenti a kreativitást és akár a demencia korábbi kialakuláshoz is vezethet.

Az előadások sorában egy újabb kézműves szakma, sőt egy kézműves dinasztia előadása következett. Tóth János paszománykészítő és gombkötő mester mutatta be a mesterségét. Beszélt a mesterség kialakulásáról, egészen a középkortól napjainkig bemutatva annak történetét, ügyesen ötvözve ezt a saját és családja élettörténetével. Képekkel színesített előadásból kiderült, hogy a



## Magyarországi bányászati múzeumok IX. Tatabányai Bányászati Múzeum

(Hivatalos megnevezés: Tatabányai Múzeum és Bányászati és Ipari Skanzen)

1986-ban a Tatabányai Szénbányák Vállalat úgy döntött, hogy az egykori XV. akna területén bányászati kiállító-helyet létesít. A régi üzemi épületekben a tatabányai bányászati tárgyi emlékeit, különféle dokumentumokat helyezték el, közben a szabadtéri kiállítóterén is gyarapodtak a bányaművelést bemutató gépek, berendezések. Az 1987-ben megnyitott ipari skanzen napjainkra az egyik legnagyobb és legteljesebb bányászati múzeummá nőtte ki magát, ahol nem csak a termeléshez kapcsolódó múltat ismerheti meg a látogató, de az egykori kolóniaépületekkel (a berendezett nevezetes „hatajtós” lakásokkal, a boltokkal), a telepi iskolatermekkel a bányászok és családjuk mindennapjaiba is betekintést nyerhet. A város elődjének számít leg-

régebbi – és legnevezetesebb – településrésztől, Bánhidától délre elterülő egykori XV. akna aknaudvarán minden épületet az eredeti formájában újítottak fel.

A régi irodaépületben került kialakításra egy kiállítóterem, az egyik irodában egy 1940-es évekbeli üzemi vezetői irodát rendeztek be. Megmaradt a bányászok műszakkezdésekor használatos felolvasóterem (bányásznyelven „faléz”), ahol a látogatókat fogadják és ismertetik a tatabányai bányászati történetét. Itt még a falon láthatóak a korabeli plakátok, felhívások, valamint a leszállóbárcákat (márkákat) tartalmazó tábla.

Az aknaudvaron megmaradt a kovácsműhely az eredeti berendezésével, és a szállító gépház az 1942-ben készült Duclos gyártmányú két dobos 2600 mm

dobátmérőjű aknaszállító berendezéssel.

A szabadtéri múzeum következő, a bányához köthető épülete a fürdő: itt még ma is megtekinthetők a területén függesztékes ruhatárolók. A fürdő mellett ma is áll az a víztorony, amelynek a bánya ellátása volt a feladata.

A tatabányai bányászati múzeum különleges – és az országban egyedülálló része az egykori anyagterületen kialakított kolónia, ahol a látogatók megismerhetik a bányamunkások élet- és lakáskörülményeit. Két csoportban felépítették az egykori, nevezetes „hatajtós” házak másolatait. Az egyikben öt, korhű módon berendezett lakások tekinthetők meg, mellettük üzletek (pl. fodrászüzlet, szatocsbolt) is megtekinthetők.

A Magyar Általános Kőszénbánya által a századforduló táján felépített típus lakóházak Tatabánya jellegzetes lakóépületei voltak, amelyből egyedül például az ún. Ótelepen majdnem 200 állt. Tatabányán mindenki csak „hatajtós” házként ismerte e telepszerűen épített házakat, mert egy-egy ilyen házban 6 család lakott. A másik egységben két iskolaterem tekinthető meg, egy a II. világháború előtti időkből, egy pedig az 1950-es évekből. Az iskolatermekben számos berendezési tárgy utal a bányászatra.

A szabadtéri múzeumban központi helyen áll a város feletti hegyen álló bronz turul szobor eredeti váza.

A skanzen hátsó részén szabadtéri kiállításon láthatóak azok a hatalmas gépek

és berendezések, amelyeket a bányákban használtak, mint a magyar feltalálók által tervezett és készített F-8 típusú vágathajtó-rakodógép, és a bányagépek fejlődése szempontjából igen fontos Kóta-féle láncszonyeges felrakó, amely a tatabányai bányamérnök, Kóta József



szabadalma alapján készült.

A külszíni gépbemutatón a nagyobb méretű bányagépek és berendezések kerülnek bemutatásra technológiai alkalmazásuk szerinti csoportosításban.

A szállító gépház mellett áll egy bányamentő riadókosci, amelyben láthatók a bányamentők által használt felszerelések, így többek között a Drager gyártmányú mentő és újraélesztő készülékek.

A tatabányai bányászati múzeum leglátványosabb építménye az egykori aknatorony, amely az I/A légakna toronyaként kezdte életét. A 127 méter mély I/A akna – ami a régi V. aknát váltotta ki – 1907-1941 között üzemelt és több mint 6,7 millió tonna szenet termelt. Az I/A akna bezárása után 1942-ben a torony

átkerült mai helyére, az ötvenes években Rákosi Mátyás aknának nevezett XV. aknára, amelyet 1940-ben kezdtek mélyíteni. A 286 méter mély akna a bánya szellőzőaknája volt, a FAK 160 típusú bányaszellőztető gép most is ott áll mellette. A XV-ös akna 1976-ig üzemelt, és összesen

mintegy 7,1 millió tonna szenet termelt.

A volt XV. akna tornya a skanzen központi helyén áll a volt depressziós ház felett. A múzeum kialakításakor az üzemi épületeket, építményeket, így az aknatornyot is eredeti állapotukban őrizték meg, ezáltal a mai napig jól idézik fel az egykori bánya hangulatát.

A torony mellett áll a mai napig az egykori szállító gépház, amelyben még látható az 1942-ben készült két, 2600 mm átmérőjű dobos felszerelt Duclos gyártmányú aknagép.

A múzeum a Tatabányai Városi Múzeum, illetve a tatabányai Önkormányzat üzemelteti.

Mednyánszky Miklós





## Tallózó

### Szubjektív válogatás a Bányamunkás korabeli lapszámaiból

„Az Arcanum Adatbázis Kiadó Magyarországi vezető tartalomszolgáltatója, 1989. január elsején kezdte meg működését. A cég kulturális tartalmak nagy tömegű digitalizálásával, adatbázisokba rendezésével és publikálásával foglalkozik. A Bányamunkás 1925-1998. számai lapozgathatók adatbázisuk segítségével.

[https://adt.arcanum.com/hu/collection/BME\\_BanyaMunkas/](https://adt.arcanum.com/hu/collection/BME_BanyaMunkas/)

A Bányamunkás XX. évfolyam 1931. január 16. 1. számában arra buzdították a tagságot, ami ma is elkel. „Tehát föl a munkára! Legyen minden bányamunkás tagja a régi kipróbált szervezetének! Fogjatok össze mindannyian az építési munkában, hogy boldogulhassunk és kivívjuk a jobb életet, a szebb jövőt, a nagyobb bért és emberhez méltó állapotokat!”

Mintegy folytatása ennek a gondolatnak a Bányamunkás 1931. március 13. 2. számában leírtakból az alábbi pár mondat: „A régi bányászkielégelmek magasztos erőit kell újra fölgyújtani a lelkekben és az öntudat, erő, egység, kitartás és a szervezeti hűség jegyében kell megindítani a jobb életért való elszánt harcot.” Ugyanítt olvasható tudósítás a salgótarjáni nagygyűlésről, ahol zuhogó esőben tiltakoztak sokszázan a nagyarányú munkás elbocsátások ellen, követelve „a bérminimum törvényi beiktatását, az üzemi tanácsok rendszerének föllállítását, az egészségügyi berendezések föllállítását, az intézmények létesítését, a munkaidő leszállítását, kulturális, egészséges mód. kislakásokat, a nyugbérkérdés teljes reformját.”

Az alábbiakat sem lehet kihagyni! Akár a Szakszervezeti Értesítőt, akár a Bányamunkást, vagy más szaklapot olvasunk, rendszeresen tudósítanak a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal (ILO) konferenciáiról. A Bányamunkás, 1931.07.31.6. számában az első oldalán olvasható. „Most tartotta meg a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal XV. konferenciáját Genfben. A magyarországi munkásság képviselőiben Peyer elvtárs jelent meg. Ezen a konferencián a bányamunkásság munkáideje is szóba került, valamint a szénválság megoldása, főleg az angol és a német delegátusok kerültek nagy vitába egymással szemben, mert a németek arra igyekeztek, hogy a német szén kerüljön versenyképesé az angolokéval szemben. A magyar kormány delegátusai ez évben is ugyanazt az antiszociális álláspontot foglalták el, mint az előbbi években. A konferencia tárgyalta a nők éjjeli munkáidejére vonatkozó egyezmény részleges megváltoztatására vonatkozó javaslatot. Majd következett a szénbányamunkások munkaidőtartamára vonatkozó bizottsági jelentés fölötti tárgyalás. Az előterjesztett egyezményterv szerint vasárnap és elismert ünnepnapokon a munkások a szénbányákban földalatti munkát nem végezhetnek. Egyes államok törvénykezése szerint a 18 éven fölüli munkásoknál bizonyos kivételek tehetők. Az egyezményterv szerint a munkaidő heti 73 óránál tovább nem tarthat. Az egyezményterv szerint a túlórákat is nemzetközileg szabályozzák, a barna szénipari telepeken 75 túlóra van megengedve, további 75 óra pedig csak a hatóságok részéről engedélyezhető, de csak olyan esetben, amikor különleges technikai vagy geológiai feltételek teszik ezt szükségessé. A földfölötti munkánál 100 túlóra engedélyeztetett, további 100 túlórat csak a hatóság engedélyezhet, ennél több túlóra a bányaiiparban nem engedélyezhető. A túlórákért azonban 25%-os túlmunka fizetendő.” Lehetne tovább idézni, mert fontos volt az egykori szakiknak, kik hogyan képviselik a magyar munkásérdeket azon a nemzetközi fórumon, melynek Magyarország 1920 óta tagja. A mindenkor kormány, a munkaadók és a szakszervezetek képviselői ülnek össze Genfben, és a tárgyalnak a munka világát érintő kérdésekről. „A legkisebb munkabérek megállapítására vonatkozó eljárásról szóló 1928. évi Egyezmény”-t Magyarországon törvénybe iktatták 1937-ben!!!! Napjainkban is az egyik legfontosabb téma, amit megtárgyalnak tripartit formában. Ami az ILO-ban történik érdemes

figyelnünk!

Na, de itt a karácsony!

- Mit hoz a békesség és a szeretet ünnepe? - kérdezi a szerző a Bányamunkás 1931. december 25. számában. „Újra itt van a szeretet és békesség ünnepe. Minden szülő, aki tud, igyekszik a béke ünnepe gyermekének örömet szerezni. Az üzletek túlszűfolva ajándékokkal, a kereskedő várja a vevőt, a gyermek a kirakat előtt nézi a szebbnél-szebb dolgokat. Azonban mind a ketten csalódnak, a kereskedőhöz nem jön vevő és a gyermek nem kap ajándékot és így elmarad az öröm.

Igaz, hogy vannak olyanok, akiknek örömet hoz a karácsony, vannak olyan szülők is, akik örömet tudnak szerezni gyermekeiknek. De ezek nem a bányarobotsaiból kerülnek ki, mert a mai kéréseiből alig tudja tengetni életét és örül a bányászszülő, ha száraz kenyeret tud adni gyermekeinek a béke és szeretet ünnepén....

...Bányászok, a szeretet és békesség ünnepe gondolkozatok és gondolataitok találjanak egymásra. Ismerjétek föl egymásban az embert, a testvért, mert a mi megváltásunk csak akkor születik meg, ha a szolidaritás eszméje talál egymásra és kérges kezünket nyújtjuk egymásnak... Ez lesz a szeretet és békesség ünnepe mindnyájunknak.”

Emlékezzünk meg a Népszava híres 1941. december 21. számáról, amelyben Szakasits Antal „A mi földünk: a mi életünk” címmel írt vezércikkében összefoglaló, együttes fellépésre buzdított. Kiemelés tőlem, igazi az volna, ha elolvassák a teljes cikket! „Ezért azt, mondjuk, nem elég az írott szó és nem elég a vallomás és nem elég a hang, amely a függetlenség és szabadság ígét zengi; több kell ennél cselekvő szolidaritása mindazoknak, akik hasonlóan gondolkodnak. És kell, hogy ez a gondolat a legmélyebbre szálljon, a legmélyebb rétegeket hassa át, mert a nemzeti öröklét forrása a nép, mégpedig az olyan nép, amelyikre a társadalmi szolidaritás világhossága hull, amely érzi, hogy nincs elhagyatva, hogy felszabadulásának útját el nem torlaszolja. Szóval, az olyan nép képes országfenntartó munkára, amelyben sem az önmegelégedés jogát, sem a szabadság eszményét meg nem ölhetik.”

1989. január. „Itt az új év. Ilyenkor történnék a nagy fogadkozások. Innentől minden másképp lesz. Más ember leszek. Nem fogok dohányozni, lefogyok. Azt hiszem, hogy ezek a fogadkozások rendjén is vannak. Napjainkban — a társadalom szinte minden területén — a fogadkozások idejét éljük. Például fogadkozok a kormány, hogy a kibontakozási program meghozza az eredményét. ... A szakszervezetek sem maradnak le. Új időknek új „szavaival” hirdetjük a változást. Ez rendjén való, bár a dolgozók nagy része a tettekre esküszik és azt várja. Ha a dolgozók által várt tettek a szakszervezetek munkájában konkrétan is jelentkezni fognak, akkor már talán nem leszünk meszsze a hirdett megújulástól.”

Az utolsó idézett cikktől sok év telt el. Még számvetés is csinálhatnánk, mi valósult meg, mit kellene még tenni. Az azért biztos, bármelyik lapot is olvastuk, van mire büszkének lennünk, és van egy szervezet, amihez tartozhatunk. Jó szerencsét!

Lux Judit



## Visontai életképek

A BDSZ visontai alapszervezete három olyan programon is részt vett a közelmúltban, amely jól példázza azt, hogy a szakszervezetnél milyen fontos a csapatépítés, a szabadidős programok közös átélése.

Az eseményekről Nagy Attila titkárhelyettes küldött tudósítást, nagy kár, hogy élvezetes, fordulatokban gazdag beszámolóját, helyszüke miatt, csak vázlatosan tudjuk ide idézni.

### A horgászverseny

A Markazi tavon kilenc órákor dudaszóra indult a verseny. A fiúk horgásztak, volt, akinek segítője is akadt, vagy az ifjabb generáció közül, vagy, aki a párjában bízott, őt hozta magával.

A versenyre kiírt idő végére a babgulyás is elkészült. 13 órákor elindultunk mérlegelni, majd az összesítés után, kihirdettük az eredményt.

Első helyezett a BDSZ horgász legendája, Csik Tamás. Második Horváth László, harmadik Polyák Zsolt. A legnagyobb halat Bukva Zoltánnak sikerült kifognia, míg a legtöbb halat Váradi László tette a szájába.

Az eredmény kihirdetése után, megígértük a versenyen résztvevőknek, ha jól érezték magukat, akkor jövőre is szervezünk nekik versenyt, akár kettőt is!

### A kirándulás

Szemerkelő esőben, de cseppet sem elkeseredve, vártunk a buszra Gyöngyösön, reggel. Tíz óra körül érkezünk a gyönyörű székesfehérvári Bory várhoz, ahol tartalmas két órát töltött el a csapat. Közben elállt az eső, a csoportképet már szép időben készíthettük el. Rövid buszozás után, a belvárosba értünk, ahol az országalmánál két idegenvezető kíséretével ketté osztott a csoport. Így indultunk megtekinteni a város nevezetességeit. Nagyon részletes, mindenre kiterjedő városlátogatás lett a sétából, és a több mint két óra alatt többen el is fáradtak. De nem bánták, mert mindenkinek tetszett a város. Az ezt követő szabadidőben aztán mindenki egyénileg érezhette jól magát. A tervezett időben, este nyolcra érkezünk Gyöngyösre. Köszönet mindenkinek, aki részt vett a szervezésben, aki eljött, hogy egy napra kikapcsolódjunk és közösen szórakozva, hasznos ismeretekkel gazdagodva térjünk haza.

### A színházlátogatás

A budapesti Operettszínház Huszka Jenő, Mária főhadnagy című előadására szerveztünk alapszervezeti programot. A délután félhármastól előadásra szolt a jegyünk, időben meg is érkezünk. A választás jól sikerült, felejthetetlen előadást láthattunk, a gyönyörű színház épületében, remek színészekkel, fülbemászó dallamokkal. Az előadás után elindulhattunk vissza Gyöngyösre, ahová fél nyolcra meg is érkezünk. Reméljük, hogy legközelebb, még nagyobb létszámmal, ugyanilyen élményben lehet részünk!



## Hetven év a szakszervezetben

A Bánya- Energia-és Ipari Dolgozók Szakszervezetéhez legalább fél százada tartozókat köszöntötte a Bányász Közösségi Házban Herendi József, az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke szeptember 18-án. Az elnök elmondta, hogy a szakszervezetek jelenleg 83 tagja van, amellyel Veszprém megye legnagyobb létszámú szénbányász nyugdíjas egyesülete. Ők már régóta nyugdíjasok, az utolsó bányász már 19 éve bezárt, de tartják a kapcsolatot, ápolják a barátságokat. A bányában a föld mélyén az emberek folyamatosan veszélynek voltak kitéve, amely összekovácsolta őket. Ők a szívükben mindig bányászok maradnak.

Kerámia bányászorsót és emlék oklevelet kapott az 50 éves szakszervezeti tagságáért Tóth Károly és Kalmár

János, 60 éves tagságáért Blaskó Sándor, Vízi János, Palotai Ferenc, Vajai József, Géczy András, Bilics József, Szabó-Pál Antalné.

Gyarmati Géza a 65, Varga István és Puchinger Ferenc a 70 éves tagságáért.

A jubileumot ünneplőket minden évben köszöntik.

Rendszeresen találkoznak a közösségi házban, akinek szüksége van segítségre, számíthat rájuk. Megtartják a hagyományos Bányász ünnepeket, szeptember első szombatján a Bányásznapon találkoznak, december 4-én Szent Borbálára, a bányászok védőszentjére emlékeznek, január 14-én az 1909-es bányászerekesztlenység áldozatainak az emlékhelyén koszorúznak.

Tisler Anna  
Fotó: Gyarmati László



## Aktivisták „tűzközelben”

A vértessomló vezetőség szalonnasütésre, hívta meg az Oroszlányi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet aktivistáit.

Volt annyi „sütni” valójuk, hogy az eső ellenére is rugalmasan megoldották a Szalonnasütését a szakszervezet közösségi házában 2023 október 27-én délután! A vendéglátók gondoskodtak a sütni valóról, míg az oroszlányi résztvevők a megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék pótlást vállalták! A házigazdák két verselő előadóját követték, az oroszlányi énekes Szép Lídia! A Bányász Himnusz közös éneklését követően, elfogyasztásra került, a sütőben megsütött szalonna is. A kötetlen beszélgetések közben egyeztetésekre kerültek, az idei Szent – Borbála napi megemlékezések időpontjai, valamint a jövő évre tervezett közös programok elképzelései is. Meglepetés volt, hogy e szép napon köszönthették Kiss Józsefét

80.-dik születésnapja alkalmából!

Az Oroszlányi Bányász Nyugdíjas szervezet nevében Torma Lajos elnök és Dancs József elnökhelyettes egy Bányász relikviát (1 üveg bort piros-fekete tartóban) adott át Imeli Jánosnak! A

vacsora végeztével a távozó vendégek dicsérő szavakkal illették a vendéglátókat és mindazokat, akik e napon közreműködtek, s jó szerencsét!-tel köszöntek el.

(T.L.)



## Hírek a martfői nyugdíjas alapszervezet életéből

Alapszervezetünk tagjainak évente egy alkalommal főzéssel egybekötött taggyűlést tart. Az összejövetelre az önkormányzat biztosít ideális helyiséget, de ebben az évben felújítás alatt van. Ezért jött az a javaslat a tagság részéről, hogy szervezzünk a tagoknak egy kirándulást. Budapestre esett a választás, hiszen jó a vonatközelkedés, a BKV pedig oda visz bennünket, ahová csak akarjuk. Az augusztus 3-ára tervezett kirándulásunkon még az időjárás is kedvezett nekünk. Délelőtt kimentünk Hűvösvölgybe, felültünk a gyermekvasútra - ami a mi időnkben úttörővasút volt - és mentünk egy kört a budai hegyekben. Délután a Városligetben megnéztük volna a Magyar Zene Házát, de éppen zárkörű rendezvény volt. - Mindenre sajnos nem figyelhettünk - Az épület kívülről is gyönyörű, de azért jó lett volna megnézni belülről is. A maradék időnkben bementünk a Néprajzi múze-

umba, majd fagyiztunk, kávéztunk.

Kellemesen elfáradva jöttünk haza és azt tervezzük, hogy hagyományá lesz az évi kirándulásunknak, de megtartjuk a

főzéssel egybekötött taggyűlésünket is.

Kovács Jánosné  
alapszervezeti elnök



## BDSZ Ifjúsági találkozó, képzés, Balatonföldváron

A BDSZ Ifjúsági Bizottsága újra megrendezte ifjúsági szakszervezeti, kihelyezett képzését Balatonföldváron 2023. szeptember végén. Színes, több témakört átfogó, eseménydús hétféle programot állítottak össze a szervezők.

A rendezvényre meghívást kapott minden BDSZ alapszervezet, melyre fiatal, aktív tagokat vártak a hétfégre. A Mátra Energia Zrt. Visonta Bánya Alapszervezetéből, valamint a Borsodi Bányászok Területi Tagozata részéről küldtek szakszervezeti aktívákat a szervezetek.

A rendezvényt Beöthy-Fehér Szabolcs nemzetközi titkár nyitotta meg. Ismertette a BDSZ legfontosabb céljait, törekvéseit, miért fontos az utánpótlás-nevelés, a fiatal munkavállalók bevonása az érdekképviseleti munkába. Ezt követően minden résztvevő bemutatkozott, játékos ismerkedési feladatokkal tudtak meg többet egymásról a jelenlévők.

Másnap Bagi Zsombor fiatal politológus tartott előadást a „Szakszervezetek és politika, befolyás a döntéshozatalra, a munkavállalók képviselése a törvényhozás során” témakörében. Az érdekesítő téma jelentős interakciót váltott ki a fiatalokból, számos kérdést, felvetés, hozzászólás érkezett a témához. Az biztos, hogy a szakszervezeteknek befolyással kell lenni a politikára, csak így lehet érvényesíteni a hatékonyan a munkavállalók érdekeit.

Ezt követően a BDSZ és a Vasas Szakszervezet szervezői mondták el

tagszervezési elményeiket, tapasztalataikat, hogyan, milyen módszerekkel lehet megszólítani, több munkavállalót bevonni a szakszervezeti tagságba. Az előadásokat követően a fiatalok is „ötletek”, hogyan lehet a bevált gyakorlatokat alkalmazni, hogyan lehet

giával a munkavállalók meggyőzhetőek. A szombat estét közös főzéssel zártuk, amely során mindenki megtalálta feladatát, összedolgoztak a fiatalok, jelképezte a csapatmunka, a feladatmegosztás jelentőségét.

Vasárnap délelőtt értékeltük a rendez-



munkavállalókat, ismerősöket, akár „szakszervezet-mentes” munkahelyen dolgozókat szervezni. A délután folyamán Szabolcs „Munkajogi, szakszervezeti alapismeretek, kollektív szerződés, nemzetközi kitekintés” témákat prezentálta. Elengedhetetlen, hogy a fiatalok tisztában legyenek a jogaikkal, tudjanak meg többet az érdekképviseleti munkáról, ismerjék meg a BDSZ eredményeit, nemzetközi kapcsolatrendszerét. Ezt követően interaktív játékokkal és kommunikációs tréninggel mutatták be az előadók, a szakszervezeti tagszervezés, a munkavállalók megszólításának módszereit. A „próbaszervezés” során megtapasztalhatták, hogy mennyire komplex folyamat, de megfelelő stratég-

viényt, az elhangzott előadásokat, a programokat.

A BDSZ testületei, vezetése kiemelt feladatának tekinti a fiatal szakszervezetis kollegák képzését, ezért támogatta és jóváhagyta az esemény létrejöttét, amelyért a fiatal kollegák rendkívül hálásak voltak.

Reméljük jövőre is lesz lehetőség a találkozó megtartására, igen jó, összetartó kollektívává alakult ki, szorosabb lett a kapcsolat a résztvevők, az egyes szervezetek között is. Remélhetőleg 2024-ben több BDSZ alapszervezet is delegál fiatalokat az Ifjúsági Bizottságba, vesz részt a fiataloknak szóló rendezvényeken, programokon.

Beöthy-Fehér Szabolcs

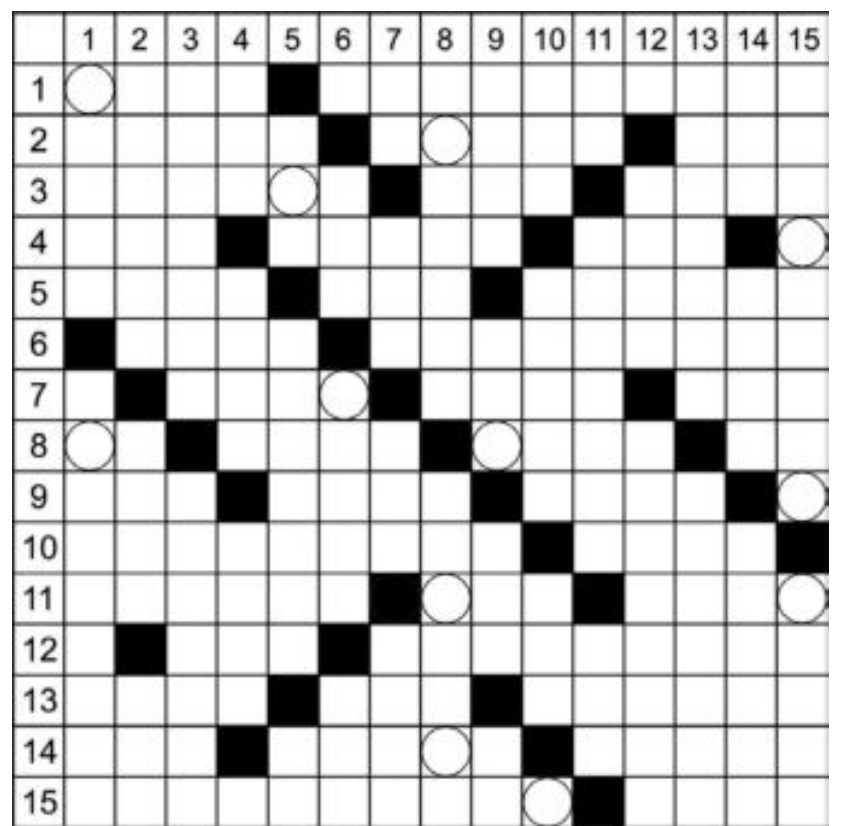
Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetőek: www.banyasz.hu • Kiadja és

nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630

## Karácsony



Ha helyesen tölti ki az ábrát és a körökbe írt betűket sorban összeolvassa, a karácsonyi ünnephez köthető szót kap megfejtésül.

### VIZSZINTES

1. Fiatal lány – Planéta ...; válogatott kézilabdázónő. 2. Basszus szerep egy Mozart-operában – árkot készítő – becézett Ronald. 3. Ügyefogyott, éhletlen – ... mays; a kukorica rendszertani neve – román népi körtánc. 4. Blend-a-...; fogkrémárka – francia festőművész volt – szárnyasok nyelvén támadt kóros keményedés. 5. ... Drom; európai hírű cigány folklór együttes – dalmát sziget – eszköz lyuk tömítésére. 6. ... fivérek; a Bee Gees tagjai – vaskalaposág. 7. Gól, angolul – becézett Tímea – kis Ilona. 8. ... ovo; eleve – iraki elnök volt – tea-házi énekesnő – az ábécé kezdete. 9. Tíz, eszperantóul – sör, Münchenben – fél, németül. 10. Kerti dísznövény – Heves vármegyei helység. 11. ... Fermi; olasz fizikus volt – dunántúli sportegylet – uniós fizetőeszköz. 12. Község a Sokorói-dombságban – indián diadalmi jelvény – forrás. 13. Operaénekesnő (Sylvia) – ... Farrow; amerikai színésznő – ide-oda. 14. Kecskeméti sportegylet – ... tart; becül – rakomány. 15. Visszavágás – ... Poppins; musical.

### FÜGGŐLEGES

1. Vladimir ...; filmzenék szerzője – sziklás területeken élő patás állat. 2. Durva, közönséges nyelvhasználat – Svájc fővárosa – atlétika, röviden. 3. Amely helyig – valaminek a falán lyukakat vág. 4. ... Carrey; kanadai filmstár – fafűvös hangszer – somogyi község. 5. Nicaragua autójel – Győr-Moson-Sopron vármegyei település – ön vegyjele. 6. Eltulajdonít – Eino ...; finn költő volt – kihalt új-zélandi futómadár. 7. Iszákban van! – számítógép memóriája – orosz költő volt (Afanaszij Afanaszjevics) – divatos szokás. 8. Iddogál – képzőművészeti alkotás. 9. Aletta van der ...; Apáczai Csere János felesége – régióigazgató, röviden – akadémia rövidítése – indiai légitársaság. 10. Cseh férfinév – egyfajta rovar – tizenegy, németül. 11. Japán dráma – török szultán – polietilén, röviden. 12. ... vásár; hagyományos hortobágyi esemény – ... vera; gyógynövény – lengyel író volt (Stanislaw). 13. Forró égővi – harsány hahota. 14. Lakoma – díszbemutató – szállítójármű. 15. Gondolkodás jelzője lehet – ... Eszter; olimpikek tornásznő.

### A rejtvénypályázat nyertesei

A szeptemberi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: KINCSESBÁNYA. A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci u. 3; Redovai János, 3720 Sajókaza, Bányász u. 20. Bajnóczy Ilona, 6237 Kecel, Móra Ferenc u. 1. A nyereményeket postán küldjük el.

### Kérés az Olvasóhoz

Kéréssel fordulunk az egyetemes magyar bányászatban dolgozó aktív és nyugdíjas munkavállalókhöz, kérve, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át szakszervezetünk alapítványa számára ajánlják fel.

Tájékoztatjuk arról, hogy a Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetén belül működő két alapítvány, a Fővárosi Törvényszék végzése alapján beolvadással egyesült, melynek következtében a Bányászokért Alapítvány megszűnt, s a Bányász Kultúráért Alapítvány működik tovább. Az Alapítvány részére az 1996. évi CXXVI. törvény alapján az 1%-os támogatás felajánlható.

### ALAPÍTVÁNY A BÁNYÁSZ HAGYOMÁNYOKÉRT

#### TÁMOGASSA MUNKÁNKAT ADÓJA 1 %-ÁVAL.

- ✓ A haladó bányász hagyományok, szakma-kultúra ápolása, megőrzése
- ✓ Fűvös zenekarok, énekkarok, bányász amatőr művészeti csoportok találkozóinak támogatása
- ✓ Ipartörténeti bemutató hely létrehozása
- ✓ Rendezvények szervezése
- ✓ Könyvkiadás

ADÓSZÁM: 19639439-2-42

1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.

+36 20 269-30-30

## BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-  
ÉS IPARI DOLGOZÓK  
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA